

REPUBLIKA

Rok XV. | ŁÓDŹ, CZWARTEK, 30 WRZEŚNIA 1937 R. | CENA NUMERU 15 GROSZY. | № 269

AKCJA FRANCUSKO-ANGIELSKA CELEM ZLIKWIDOWANIA WOJNY W HISZPANII

Demarche obu państw w Rzymie. — Włochy przystąpiły do układu o kontroli na Morzu Śródziemnym

LONDYN, 29 września. (PAT). Gabinet brytyjski odbył dzisiaj 3-godzinne narady, poświęcone sytuacji międzynarodowej. Znaczną część obrad wypełniła dyskusja nad sprawą WSPÓLNEJ NOTY BRYTYJSKO-FRANCUSKIEJ DO WŁOCH w kwestii wycofania oddziałów włoskich z Hiszpanii. Gabinet zaaprobował zasadnicze linie tej noty, która stanowić będzie jeden wspólny dokument brytyjsko - francuski i doręczona zostanie w Rzymie przez ambasadora W. Brytanii i charge d'affaires Francji podczas wspólnej demarche u min. Ciano. Ta niezwykła forma kroku brytyjsko-francuskiego, będąca bez precedensu o ile chodzi o dotychczasową powojenną współpracę dyplomatyczną W. Brytanii i Francji, wywołuje w Londynie żywe zainteresowanie i komentowana jest jako najbardziej dobitny dowód całkowitego związania się obu mocarstw pod względem ich polityki zagranicznej w Europie oraz rozpoczęcia przez nich OFENZYWY DYPLOMATYCZNEJ. Projekt brytyjski noty przesłany został do Paryża, a projekt francuski do Londynu. W obu stolicach czynione są poprawki i uwagi, celem całkowitego uzgodnienia tekstu. Nota ma być zasadniczym przedstawieniem poglądów W. Brytanii i Francji na sprawę wojny domowej w Hiszpanii oraz na kwestię nieinterwencji i domagać się ma od Włoch wyraźnej OSTATECZNEJ ZGODY NA WYCOFANIE ODDZIAŁÓW WŁOSKICH Z HISZPANII,

celem doprowadzenia do powszechnego zrealizowania postulatów nieinterwencji. Nota zamierza również podkreślić dążenie obu mocarstw do załatwienia aktualnych zagadnień dotyczących możliwości współpracy międzynarodowej W. Brytanii, Francji i Włoch, w którym to celu konieczne jest usunięcie sprawy wojny domowej w Hiszpanii jako przedmiotu sporu między W. Brytanią i Francją a Włochami. Ten ustęp noty byłby aluzją do chęci obu rządów ZLIKWIDOWANIA KWESTII ABISYNSKIEJ

na korzyść Włoch wzajemian za wycofanie się Włochów z Hiszpanii. Między Paryżem a Londynem istnieje jeszcze pewna różnica zdań co do tekstu noty, a mianowicie Francuzi pragnęliby wprowadzić do noty groźbę otwarcia granicy francusko-hiszpańskiej w razie odwołania przez Włochy propozycji wycofania oddziałów włoskich, Anglii są jednak przeciwni temu. Ostateczne wyjaśnienie i uzgodnienie tekstu nastąpi w ciągu najbliższych 48 godzin. Jest to pierwszy krok Anglii i Francji zmierzający do ZLIKWIDACJI WOJNY W HISZPANII.

PARYŻ, 29 września. (PAT). Agencja Havasa donosi: Konferencja ekspertów do spraw morskich, w której wzięli udział przedstawiciele Francji, Anglii i Włoch, osiągnęła bardzo szybko porozumienie. Włochy, jak to przewidywano, na

konferencji w Nyon, otrzymują KONTROLE NA MORZU TYRRENSKIM I NA WODACH SARDYNII, nie stęgających jednakże Marsylii i Algieru, gdzie opiekę nad żeglugą powierzono Francji.

Na obszarach wschodnich Morza Śródziemnego strefy przyznane trzem

mocarstwom spotykają się w Port Saldzie, zważywszy, iż wszystkie one są jednakowo zainteresowane w zapewnieniu wolności żeglugi przez Kanał Suezki. Strefa kontroli włoskiej biegnie wzdłuż wybrzeży Trypolitanii. Okrety angielskie będą patrolowały Morze

Egejskie, wzdłuż wybrzeży syryjskich będą czuwały okręty francuskie.

PARYŻ, 29 września. Układ o przystąpieniu Włoch do układu w Nyon będzie podpisany w czwartek. W ostatniej chwili wyłoniły się trudności natury redakcyjnej, które będą dziś usunięte.

Rewizja w Zw. Nauczycielstwa Polskiego w Warszawie

Władze opieczętowały wszystkie akta i książki.—Były poseł Langer ma być mianowany kuratorem rządowym

Warszawa, 29 września. Z nakazu Komisariatu Rządu m. st. Warszawy lustracja lokalu i ksiąg Związku Nauczycielstwa Polskiego (Z.N.P.) mieszczącego się przy ul. Smulikowskiego. Przeprowadzono szczegółową rewizję ksiąg, korespondencji i wszystkich aktów, co trwało niemal przez całą noc do godziny 3-ej nad ranem.

W wyniku lustracji — jak donosi prasa popołudniowa warszawska — przeprowadzonej przez inspektora Małeszewskiego oraz radców Skarbka i Nowackiego z Komisariatu Rządu na m. st. Warszawie,

OPIECZETOWANO WSZYSTKIE AKTA I KSIĄŻKI ZNP.

Stwierdzono podobno szereg uchybień, a mianowicie:

- 1) na liście członków ZNP nie wpisano obywatelstwa poszczególnych członków, co może stworzyć podejrzenie że członkowie ZNP są obywatelami państw obcych, a to byłoby w sprzeczności ze statutem ZNP;
- 2) nie prowadzono listy skreślonych członków ZNP;
- 3) niedostatecznie ma być umotywowane udzielenie pożyczki na sumę 4000 złotych;
- 4) wyasygnowano 40.000 zł spółdzielni wydawniczej „Oświata”, która wydaje „Dziennik Poranny” oraz otwarto tej spółdzielni dotychczas nie pokryte kredyty w wysokości 50.000 zł;

5) przekroczono budżet uchwalony przez walne zgromadzenie członków ZNP o około 200.000 zł.

Według pogłosek, na skutek tych nieprawidłowości ma być mianowany kurator rządowy dla ZNP w osobie p. Antoniego Langer, b. posła stronnictwa „Wyzwolenie”, który stronnictwo to opuścił w zeszłym roku razem z większą grupą byłych polityków ludowych i ostatnio współpracował w „Kurierze Porannym”.

ZNP posiada szereg wydawnictw fachowych i pedagogicznych, a m. in. dwa pisma dla młodzieży i dzieci „Płomyk” i „Płomyczek”, oraz pismo codzienne „Dziennik Poranny”.

Mussolini opuścił Berlin

udając się w drogę powrotną do Włoch.—Rozmowy berlińskie nie posiadają większego znaczenia politycznego

Berlin, 29 września. (PAT) Ostatni dzień pobytu Mussolini w Berlinie był całkowicie poświęcony armii niemieckiej. Wczesnym rankiem odbyła się uroczystość złożenia przez Mussoliniego wieńca pod Pomnikiem Chwały.

Następnie, według przyjętej już od 2 lat tradycji, odbyła się na przedłużeniu Scharlottenburger Allee naprzeciwko politechniki berlińskiej defilada oddziałów wszystkich rodzajów broni. Parada rozpoczęła się o godz. 10 rano.

Po defiladzie Mussolini i kanclerz Hitler udali się na śniadanie w kancelarii Rzeszy.

O godz. 3-ej po poł. nastąpił odjazd Mussoliniego z Berlina. Ulice prowadzące od pałacu prezydenckiego aż do Lehrter Bahnhof, obstawione były gęstym szpalerem sztafet ochronnych. Przed dworcem ustawiono kompanie honorową wzdłuż której przeszedł Mussolini i Hitler. Około godz. 4-ej Mussolini w otoczeniu wszystkich przybyłych z nim ministrów i swity odjechał do Włoch. Do gdańcy Rzeszy towarzyszy mu zastępca kanclerza minister Hess

Paryż, 29 września.

(PAT) Tutejsze koła polityczne z ogromnym zainteresowaniem śledzą przebieg wizyty Mussoliniego w Niemczech. Komentarze prasowe nacechowane są dużą rezerwą. Dzienniki powstrzymują się od przypisywania wizycie berlińskiej nadmiernego znaczenia politycznego, twierdząc, że pobyt Mussoliniego ma raczej charakter manifestacji solidarności włosko-niemieckiej, aniżeli konferencji, w czasie której mogłyby zapaść ważne decyzje polityczne. W tym duchu komentowane są również wtorkowe przemówienia kanclerza Hitlera i Mussoliniego.

W Paryżu podkreślają, że przemówienia te nie zawierają właściwie żadnych nowych elementów. Prasa francuska uwypukla przy tym fakt, że mowa kanclerza Hitlera była o wiele ostrożniejsza od przemówienia Mussoliniego, które — zdaniem dzienników — miało charakter wystąpienia, mającego wiązać nie tylko Włochy ale i Niemcy. Prasa podkreśla, że dotychczasowe rozmowy pozwoliły przede wszystkim stwierdzić istnienie wspólnego frontu włosko-niemieckiego przeciwko Mos-

kwie i Genewie, pozostawiając natomiast w cieniu zagadnienia polityczne, co do których — jak się zdaje — istnieją nadal różnice dzielące Rzym i Berlin.

Szereg dzienników paryskich podkreśla z zadowoleniem, że różnice te są tak poważne, iż łączność pomiędzy Berlinem i Rzymem pomimo ostatnich manifestacji solidarności jest bardziej pozorna aniżeli rzeczywista.

Wiedeń, 29 września.

(PAT) Cała prasa wiedeńska omawia dzisiaj w artykule wstępnym mowę Hitlera i Mussoliniego.

„Neue Freie Presse” stwierdza, że Niemcy i Włochy okazały się mistrzami, jak nikt inny w aranżowaniu masowych propagandowych manifestacji. Wykorzystały one to obecnie do pokazania światu swojej wielkiej przyjaźni.

„Tag” sądzi, że obecna przyjaźń włosko-niemiecka nie ma podstaw historycznych, jest ona raczej chwilowym zjawiskiem uczuciowym. Nie obniżając wartości spotkania berlińskiego nie należy sądzić, aby miało ono wywrzeć silniejszy wpływ na bieg spraw polityki Europy.

Dramatyczna śmierć b. pułkownika carskiego

Pietrow-Piotrowski był kompozytorem i mieszkał stale w Warszawie

Warszawa, 29 września. W dniu wczorajszym zmarł w Warszawie były pułkownik gwardii carskiej, Aleksander Pietrow-Piotrowski.

Pietrow-Piotrowski po przewrocie bolszewickim zamieszkał w Polsce, zamieniając swe nazwisko na Piotrowski. B. pułkownik gwardii carskiej został kompozytorem romansów cygańskich, pieśni sentymentalnych, tang i walców.

Pozatym skomponował również kilka operetek, m. in. „Cyrkówka”, i „Panienska z baru”, wystawionych przed laty w dawnym kabarecie „Qui pro Quo”.

Wczoraj rano do zamieszkałego przy ul. Kopernika 31 Pietrowa-Piotrowskiego przybył znany śpiewak, Janusz Popławski. Na pukanie śpiewaka nikt nie odpowiadał. Fówczas Popławski zajrzał przez okno parterowego mieszkania,

ujrzał Piotrowskiego, leżącego na podłodze obok stołu.

Na wszczęty przez Popławskiego alarm wyważono drzwi. Wezwany lekarz stwierdził, że kompozytor już nie żyje. W palcach zaciskał ołówek, którym — jak ustalono — rozpoczął nowy utwór — tango.

Pietrow-Piotrowski, który liczył 69 lat, zmarł wskutek ataku serca.

Proces „króla nieboszczyków” rozpoczął się w Warszawie

Warszawa, 29 września. Dziś rozpoczął się proces Pinkierta zw. „Królem nieboszczyków”. Po odczytaniu aktu oskarżenia sąd przystąpił do przesłuchania Pinkierta. Przyznał się on do podrobienia rachunków i sfałszowania świadectw śmierci.

Wykrycie domu schadzki w Warszawie

Warszawa, 29 września. Policja wykryła przy ul. Żelaznej Bramy luksusowy dom schadzki, do którego werbowane były bezrobotne pracownice handlowe, biurowe itp. Na miejscu znaleziono albumy z fotosami kobiet. W związku z tym dokonano w Warszawie szereg bardzo sensacyjnych aresztowań.

Na czele lupanaru stała międzynarodowa aferzystka - złodziejka Anna Rytel, kobieta o niezmiernie burzliwej przeszłości.

Aresztowanie czterech groźnych bandytów

Warszawa, 29 września. Dziś w wyniku dłuższych obserwacji policja stołeczna aresztowała 4-ch groźnych bandytów, którzy dokonali szeregu napadów i z tego powodu byli poszukiwani przez władze sądowo śledcze w Warszawie, Łodzi, Częstochowie i Sosnowcu.

Przy aresztowanych znaleziono broń i mnóstwo cennych rzeczy, pochodzących z rabunków.

Stanisław Michalski dyr. funduszu kultury narodowej

Warszawa, 29 września. (PAT). W wykonaniu ustawy z dn. 16 lipca 1937 r. dyrektorem funduszu kultury narodowej Józefa Piłsudskiego mianowany został przez Pana Prezydenta Rzeczypospolitej p. Stanisław Michalski, który dotychczas pełnił funkcję dyrektora funduszu kultury narodowej, jako instytucji powołanej do życia uchwałą rady ministrów z dnia 2-go kwietnia 1928 r.

Szwajcaria również się zbroi

Bern, 29 września. (PAT) Rada stanów uchwaliła kredyty w wysokości 50 i pół miliona franków na zakup materiału artyleryjskiego i budowę schronów podziemnych. Rada narodowa odrzuciła 90 głosami przeciwko 66 projekt podwyższenia podatku majątkowego.

WZNOWIENIE KURSÓW GOTOWANIA NA GAZIE odbędzie się w dniu 27 września 1937 r. o godzinie 17.30 w sali pokazów przy SKLEPIE GAZOWNI ul. Piotrkowska 40. Po ukończeniu kursów gotowania na gazie odbędzie się KONKURS z NAGRODAMI. Zapisy codziennie w Sklepie Gazowni do dnia 25 września rb. Gazownia Miejska w Łodzi.

Ekspedycja polska wróciła z Grenlandii

Wyniki badań w krainie wiecznej zimy. — Dzieło naukowe i film z okolic Bieguna Północnego

Lwów, 29 września. Do Lwowa przybyli członkowie wyprawy grenlandzkiej, kierownik wyprawy prof. dr. Kosiba oraz mgr. Alfred Jehn.

Obaj uczeni są bardzo zadowoleni z wyników naukowych ekspedycji, która przyniosła bogaty plon w postaci cennych obserwacji i zbiorów.

Badania wyprawy szły zasadniczo w kierunku badań glaciologicznych lądolodu i czoła lądolodu, którymi kierował prof. Kosiba.

Niezwykle obfite zbiory botaniczne zawdzięcza wyprawa dr. Wilczkowi.

Przez cały czas pobytu w głębi Grenlandii, wyprawa nie stykała się z cywilizowanymi ludźmi.

Dopiero z końcem sierpnia odwiedził obóz polskiej ekspedycji lekarz duński, który stale o tej porze objężdża osady Eskimosów, przeprowadzając kontrolę sanitarną.

Delegowany przez wojskowy instytut badawczy w Warszawie mjr. Zawadzki dokonał około 600 zdjęć naukowych, również zdjęć amatorskich dokonano niezliczoną ilość.

Nakręcono również 1000-metrowy film.

Całość prac zostanie ujęta w dzieło naukowe, wydane w formie, która będzie mogła być zużytkowana również

przez instytuty naukowe zagraniczne. „Jak Bóg da — kończy prof. Kosiba — za kilka lat ruszymy znów na Grenlandię, aby kontynuować dalej tak szczęśliwie rozpoczęte badania”.

Zgon lorda Peela

przewodniczącego Komisji Królewskiej dla Palestyny

Londyn, 29 września. (PAT). Zmarł były sekretarz stanu do spraw Indii i przewodniczący królewskiej komisji palestyńskiej lord Peel. Lord Peel zmarł w swej rezydencji w hrabstwie Hampshire. Liczył lat 70.

Jerozolima, 29 września. (PAT). Po ostatnich zamachach na przedstawicieli brytyjskiej administracji i policji w Galilei, aresztowano licznych przewódców i notabli arabskich

którzy obecnie zostali skazani na 4-ro miesięczne zamknięcie w obozie koncentracyjnym, specjalnie stworzonym dla więźniów politycznych.

Wśród Arabów, zamkniętych w obozie, znajdują się Kadi z Tulkarm i Mufti z Jenin. Naczelny komitet arabski złożył protest u zastępcy wysokiego komisarza brytyjskiego przeciwko tym aresztowaniom.

Bestialski napad w Otwocku

Oblał dziewczynę benzyną i podpalił jej suknię

Warszawa, 29 września. Wczoraj wieczorem dokonano zbrodnego zamachu na Waclawę Sobieniakówną, 18-letnią dziewczynę, zam. w Otwocku przy rodzicach.

W chwili, gdy Sobieniakówna, wracając do domu, pożegnała się z odprawiającą ją przyjaciółką, wyskoczył z za drzwi wejściowych jakiś człowiek, który oblał ją benzyną, wydostał z kieszeni zapalniczkę i podpalił suknię

dziewczyny. W jednej chwili Sobieniakówna stanęła w płomieniach. Na krzyk płańcej wybiegli domownicy, wnieśli ją do domu i plecami stłumili płomienie. Wezwany lekarz stwierdził bardzo ciężkie oparzenia na całym ciele. Nie sposób dociec, co było przyczyną potwornego zamachu. — Sobieniakówna również nie umie dać żadnych wskazówek.

Tranzakcje wiązane będą utrzymane

Konferencja w sprawie eksportu z udziałem min. Romana

Warszawa, 29 września. (PAT). W dniu 28 bm. pod przewodnictwem p. ministra przemysłu i handlu A. Romana z udziałem p. wiceministra Sokółowskiego, odbyło się w ministerstwie przemysłu i handlu plenarne zebranie komisji obrotu towarowego, poświęcone sprawie tranzakcji wiązanych oraz organizacji praktyk handlowych z granicą. Oba te problemy zawarte były wśród postulatów czerwcowej konferencji eksportowej.

Odnosząc tranzakcji wiązanych ustalono, iż winny one być utrzymane, przy zreformowaniu techniki ich rozwikłania w ten sposób, aby uniknąć dezorganizacji rynku wewnętrznego oraz rynków eksportowych, pojawiającej się przy nadmiernym rozproszeniu firm importerskich i eksporterskich.

Powołano w związku z tym podkomisję dla przygotowania szczegółowych norm, organizujących organizacje wiązane.

Ks. Hlinka odznaczony wielką wstęgą orderu „Odrodzenia Polski”

Bratislava, 29 września. (PAT) 27 b. m. konsul R. P. w Bratislawie p. Waclaw Łaciński wręczył w imieniu Pana Prezydenta R. P. ks. infułatowi Andrzejowi Hlince odznaki wielkiej wstęgi orderu Odrodzenia Polski.

Legitymacje studenckie ważne do końca października

Warszawa, 29 września. (PAT). Ministerstwo wyznań religijnych i oświecenia publicznego powiadomiło szkoły akademickie, że ministerstwo komunikacji przedłużyło do końca października rb. ważność legitymacji szkolnych wydanych studentom szkół wyższych z ważnością do 30-go września rb.

Zdarzenia i ludzie

Uśmiech Tomasza Jeffersona

„Poważna” dyskusja w amerykańskiej Izbie Reprezentantów

Czy zmarły w roku 1826 prezydent amerykański Thomas Jefferson, którego Amerykanie nazywają „ojcem amerykańskiej niepodległości”, uśmiechał się za życia, czy też był on „człowiekiem poważnym, trzeźwo myślącym, lecz sympatycznym”? Ten problem, jak donoszą gazety amerykańskie, wywołał zawziętą walkę między senatem a Izbą Reprezentantów, której echa rozniósł się po wszystkich Stanach.

Uśmiech, o który tu chodzi, widoczny jest na drugiej z kolei twarzy gigantycznej galerii prezydentów w Czarnych Górach Południowej Dakoty, mianowicie na twarzy Tomasza Jeffersona (1743—1826). Cała galeria składać się będzie z 4-ch twarzy: Washingtona, Jeffersona, Lincolna i Roosevelta. Twarze Washingtona i Jeffersona są już gotowe. Z wysokości 2000 metrów spoglądają one daleko w kraj. Gigantyczna twarz Abrahama Lincolna zostanie wkrótce

poświęcona. Dotychczas wysadzono ze skal 2,5 miliona tonn granitu, ażeby stworzyć te gigantyczne twarze, z których każda ma wielkość 18 metrów.

— Tomasz Jefferson, który dnia 4-go lipca 1776 roku ogłosił deklarację niepodległościową, był za życia poważnym, trzeźwo myślącym, lecz sympatycznym mężczyzną — oświadczył czcigodny członek kongresu John J. Boylan, przedstawiciel stanu Nowy York w Izbie Reprezentantów. — Uśmiech zaś na twarzy jego jest nieuzasadniony.

I Mr. Boylan, który od wielu lat uważa siebie za opiekuna amerykańskich dzieł pamiątkowych, dotyczących wielkich osobistości minionych czasów, zażądał kategorycznie, by usunięto ów uśmiech z kamiennej twarzy Jeffersona.

Twórcą gigantycznej galerii jest jeden z najznakomitszych amerykańskich rzeźbiarzy, Gutson Borglum, na którego spada cały ciężar odpowiedzialności

za uśmiechającego się Jeffersona. Wogóle nie miał on szczęścia z drugą z kolei twarzą galerii. Na krótko po jej poświęceniu, które odbyło się w ubiegłym roku, wytrysnęło źródło właśnie z lewego oka kamiennej twarzy, tak że Jefferson robił wrażenie płaczącego.

Gdy po długiej i mozolnej pracy udało się fachowcom zafamować źródło, nie zniekształcając przy tym twarzy, okazało się nagle, że Tomasz Jefferson uśmiecha się.

Członek kongresu, Boylan, poruszył ten problem publicznie w Izbie Reprezentantów. Drżącym z oburzenia głosem bronił on Tomasza Jeffersona:

— Był to człowiek, który nigdy się nie uśmiechał, i Gutson Borglum, twórca galerii czterech prezydentów musi zlikwidować uśmiech z twarzy Jeffersona, choćby to było połączone z wielkimi kosztami.

Oczywiście, że oświadczenie to wywołało żywą debatę w amerykańskim kongresie. Senator stanu Illinois potraktował całą sprawę z punktu widzenia humorystycznego:

— Jeśli na twarzy Jeffersona jest uśmiech — oświadczył — to jest to uśmiech goryczy. Prawdopodobnie ob-

serwował on kilka posunięć naszego rządu, które nie zgadzały się w zupełności z dziełem, stworzonym przez niego przed 150 laty.

Następnie głos zabrał przedstawiciel stanu South Dakota, którego rezydencja letnia znajduje się w okregu Czarnych Gór i który jest jak gdyby reprezentantem czterech kamiennych olbrzymów.

— I ja słyszałem o uśmiechu na twarzy Jeffersona — oznajmił on kongresowi. — Bynajmniej nie było jednak mowy o „uśmiechu nieprzyjemnym i rozgoryczonym”. Przeciwnie, opisano mi że jest to normalny uśmiech sympatycznego, pogodnego człowieka.

Debatę zakończył poseł Boylan, który oświadczył, że sprawiłoby mu prawdziwą przyjemność, gdyby ujrzał kamienne rzeźby Washingtona, Jeffersona, Lincolna i Roosevelta we wszystkich stanach, że jednak w żaden sposób nie pozwoliłby na to, ażeby na twarzach widniały uśmiechy.

Czy Tomasz Jefferson istotnie nigdy się nie uśmiechał? Jeśli tego nie czynił, to z pewnością uczyniłby to teraz. A na usta ciśnie się pytanie: Czy Ameryka nie ma innych zmartwień?

Fred Robtn.

Straszna katastrofa lotnicza w Anglii

Londyn, 29 września.

(Pat) — W pobliżu lotniska Seeland rozbił się samolot wojskowy. Dwaj lotnicy ponieśli śmierć. Dziewięciu robotników pracujących w sąsiedztwie, którzy rzucili się na pomoc lotnikom, uległo silnemu poparzeniu przy wybuchu zbiornika z benzyną.

JUŻ JUTRO

KAŻDY URZĄD POCZTOWY JEST ZBIORNICĄ P K O

ukazą się książeczki oszczędnościowe premiiowane P K O — V serii wkładka miesięczna z 5.— po 14 miesiącach kapitał z 600.— co 3 miesiące losowanie licznych premii od 50 do 500 zł

Tragiczna sytuacja wojsk japońskich w prowincji Szansi Zostały one oskrzydłone przez armię chińską. Walki na froncie szanghajskim

Chińczycy usiłowali wysadzić w powietrze japoński okręt admirałski „Isumo”

Szanghaj, 29 września.

(Pat) Korespondent Reutera w następujący sposób przedstawia nieudaną próbę wysadzenia za pomocą miny korażownika japońskiego „Isumo”: Około 20 żołnierzy chińskich ubiegłej nocy, korzystając z ciemności, udało się w kierunku japońskiego korażownika „Isumo” w lekkich łodziach, zabierając ze sobą minę, która miała być umieszczona przy kadłubie korażownika. Chińczykom udało się szczęśliwie i niepostrzeżenie dopłynąć do stalowej sieci, otaczającej korażownik. Pierwsze promienie wschodzącego słońca, wykryły jednakże ich obecność w chwili gdy nie ukończyli jeszcze przecinania stalowej sieci.

Na pokładzie korażownika powstał alarm. Fakt ten spostrzeżono w Putung, skąd chińscy ochotnicy wyruszyli z miną. Towarzysze ich spostrzegłszy, że los ochotników jest przesadzony, WYSADZILI MINE, KTÓRA BYŁA POŁĄCZONA Z BRZEGIEM ZA POMOCĄ KABLA.

Wszyscy żołnierze chińscy, którzy wyruszyli z zamiarem wysadzenia korażownika, zgineli. Siła wybuchu była tak wielka, że marynarze amerykańskiego korażownika „Augusta”, znajdującego się w odległości 500 mtr od „Isumo” zostali wyrzuceni z łódek. Po wybuchu miny artyleria chińska w Putung zaczęła gwałtownie ostrzeliwać japoński korażownik, zasypując go gradem szrapneli.

Szanghaj, 29 września.

(Pat) Przedstawiciele marynarki wojennej japońskiej oświadczyli, że ostrzeliwanie przez okręty japońskie Poutoung wywołane zostało wybuchem torpedy w odległości 100 metrów od okrętu admirałskiego „Isumo” 5.

Po stwierdzeniu, że torpeda nie trafiła w okręt admirałski, baterie chińskie w Poutoung rozpoczęły ostrzeliwanie okrętów japońskich, które natychmiast odpowiedziały ogniem swoich dział.

Szanghaj, 29 września.

(Pat) Eskadry samolotów japońskich bombardowały dziś rano w dalszym ciągu chińskie pozycje na różnych odcinkach frontu pod Szanghajem. Na dworcu północnym w dzielnicy Czapel wybuchł na skutek bombardowania gwałtowny pożar. Zbombardowane zostały również wioski położone koło Poutoung. Są liczne ofiary w ludziach.

Nankin, 29 września.

(Pat) Według wiadomości ze źródeł chińskich, przez cały dzień toczyły się

gwałtowne walki o posiadanie niezwykle ważnej z punktu widzenia strategicznego cieśniny Swallow wzdłuż wielkiego muru, broniącego dostępu do środkowej części prowincji Szansi. Oddziały chińskiej armii czerwonej, zreorganizowanej dokonały

RUCHU OSKRZYDLAJĄCEGO, nękając wojska japońskie w górzystym rejonie granicy Szansi — Hopei. Wojska chińskie koncentrują się na linii Szin-Czia-Uang Teczo pomiędzy koleją Pekin — Nankin a Tientsin — Pukou.

Tokio, 29 września.

(Pat) Agencja Domei donosi z Hong-Kongu, że wodnosamoloty japońskie zatopiły 27 bm kanonierkę chińską „Wu-Feng” o wyporności 200 ton, bombardowały one również korażownik „Czaohio” pod Kantonem. Korażownik ten doznał po ważnych uszkodzeń.

Tokio, 29 września.

(Pat) Korespondent dziennika „Niszi” w Paoting w depeszy do swego dziennika przewiduje, iż po pomyślnym zakończeniu działań wojennych, będzie zorganizowany autonomiczny rząd 5-clu prowincji Chin Północnych. Prowincje te będą zdemilitaryzowane.

Szanghaj, 29 września.

(Pat) Od 1 września na terenie kongresji międzynarodowej zanotowano ponad 2000 wypadków cholery.

W dzielnicy międzynarodowej Szanghaju znajduje się jeszcze 100 tys. uciekinierów, a około 750 tys. Chińczyków jest pozbawionych środków do życia.

Anglia za zwołaniem konferencji mocarstw w sprawie Dalekiego Wschodu. — Anglicy mają proklamować bojkot towarów japońskich

Londyn, 29 września.

(Pat) Jednym z przedmiotów obrad na dzisiejszym posiedzeniu gabinetu brytyjskiego, według Reutera, była sytuacja na Dalekim Wschodzie. Sytuacja na Dalekim Wschodzie została zbadana w świetle ostatnich informacji. Nie jest prawdopodobnym, by propozycja bojkotu towarów japońskich, wysuwana przez pewne koła, spotkała się z aprobatą brytyjskich sfer rządowych, natomiast W. Brytania jest gotowa wystąpić w charakterze mediatora pomiędzy obu stronami walczącymi na Dalekim Wschodzie o ile zajdzie tego potrzeba.

Genewa, 29 września.

(Pat) W dalszym ciągu posiedzenia komitetu doradczego lord Crapborne oświadczył, że polityka angielska polega na konieczności utrzymania pokoju. Polityka ta wymaga szeroko zakrojonej współpracy międzynarodowej. Rząd brytyjski nie może pogodzić się z tezą, że konflikt chińsko - japoński interesuje jedynie strony biorące w nim udział. Problem ten dotyczy również innych narodów będących, czy też nie będących członkami Ligi Narodów. Rząd brytyjski interweniował kilkakrotnie w zamiarze pogodzenia obu stron nie zawsze spotykając się w tych interwencjach z

poparciem innych państw. Wysiłki w celu zapobieżenia krokom nieprzyjacielskim powinny trwać nadal. Dlatego też rząd brytyjski przyjmuje propozycje delegata Australii zwołania KONFERENCJI MOCARSTW ZAINTERESOWANYCH W SPRAWACH DALEKIEGO WSCHODU.

Delegat chiński Wellington Koo zwraca uwagę komitetu na obydwie części apelu chińskiego. Zdaniem jego, plenum komitetu powinno uznać działanie japończyków jako napaść, godzi się jednak z tym, że podkomitet szukać będzie środków, celem powstrzymania tej napaści.

CZYŚĆ ZĘBY PASTĄ DENS

Minister Świętosławski w Paryżu

odbył konferencję z francuskim min. oświaty

Paryż, 29 września.

(PAT) W dniu dzisiejszym minister W. R. i O. P. prof. Wojciech Świętosławski złożył wizytę francuskiemu ministrowi oświaty p. Jean Zay. Obaj ministrowie odbyli dłuższą rozmowę na temat polsko-francuskich stosunków kulturalnych. Po południu minister Świętosławski oprowadzany przez dyrektora biblioteki polskiej min. Pułaskiego, zwiedził w towarzystwie ambasadora Łukasiewicza bibliotekę polską i mieszczącą się w niej instytucję polskiej akademii umiejętności oraz zorganizowaną w ramach wystawy międzynarodowej wystawę p. t. „Fryderyk Chopin, George Sand i ich przyjaciele”. Następnie min. Świętosławski udał się wraz z dyrektorem Pułaskim na cmentarz Pere Lachaise i złożył na grobie Chopina wieniec z żywych kwiatów.

Dziennikarze potępiają terror

Uchwała wydziału wykonawczego Związku Dziennikarzy R.P.

Warszawa, 29 września.

Wydział wykonawczy Zw. Dziennikarzy R. P. na posiedzeniu odbytym dnia 29 bm jednomyślnie potępił akty terroru w stosunkach prasowych. Wydział wykonawczy Z. D. R. P., który w ostatnich czasach wspólnie z polskim

związkiem wydawców dzienników i czasopism podjął inicjatywę przestrzegania zasad etyki pomiędzy pismami stwierdza z zadowoleniem, że w konkretnym wypadku cała prasa bez różnicy kierunków politycznych jednomyślnie potępiła metody gwałtu fizycznego.

Stanowisko „Str. Ludowego”

wobec innych stronnictw politycznych

Warszawa, 29 września.

W najbliższym numerze oficjalnego pisma Stronnictwa Ludowego „Zielony Sztandar” ma się ukazać programowy artykuł, wyjaśniający zasadnicze stanowisko Str. Ludowego do innych stronnictw politycznych.

W artykule tym podkreślone są sympatie Str. Ludowego do PPS., wspomniana jest łączna akcja obu tych stronnictw w okresie ostatniego strajku chłopskiego, a równocześnie zawarte jest

zastrzeżenie przeciwko tworzeniu wspólnych frontów.

„Stronnictwo Ludowe” stwierdza mianowicie, że ma swe własne dokładne wytknięte cele i chce samodzielnie decydować o swej polityce.

Artykuł ten zapowiada więc, że Str. Ludowe będzie wprowadzić koordynowaną swą akcją polityczną z PPS., jednakże nie utworzy razem z nią wspólnego frontu demokratycznego.

Wicepremier Kwiatkowski ma wygłosić referat

na zjeździe O.Z.N. w Poznaniu

Warszawa, 29 września.

W Poznaniu ma się odbyć w połowie listopada rb zjazd inauguracyjny miejskiej organizacji O.Z.N. Na zjazd ten zaproszono podobno wicepremiera i ministra skarbu, inż. Kwiatkowskiego dla wygłoszenia referatu gospodarczego. Byłoby to pierwsze wystąpienie wicepremiera inż. Kwiatkowskiego na zebraniu O.Z.N.

Delegacja górników udała się do Warszawy

Sosnowiec, 29 września.

Udała się do Warszawy delegacja Górniczych Związków Zawodowych. Delegacja ta przedłożyła czynnikom rządowym palące postulaty robotnicze.

Jak wiadomo, sfery rządowe zainteresowały się ostatnio sprawami konfliktów w przemyśle górniczym i wydelegowały do Sosnowca głównego inspektora Klotta.

Zamachy bombowe we Francji przed 50-ciu laty. — Krwawe dzieje wystąpień anarchistów francuskich

Gdy gdzieś w spokojnym mieście, w chwili najmniej spodziewanej wybuchła bomba, siejąca śmierć i zniszczenie — przypominają się dzieje i krwawe czyny duchowych wyznawców teorii Proudhona i Bakunina, Elizeusza Reclus i Piotra Krapotkina — dawnych anarchistów — terrorystów.

To nie przez przypadek obok nazwisk francuskich, gdy sięga się ku źródłom ruchu anarchistycznego — należy wymienić nazwiska rosyjskie. **Teror powstał we Francji i przeszedł się szybko do Rosji.** I tu i tam straszna działalność królobójców, zabójców ministrów, prezydentów i dygnitarzy najwyższych przez szereg lat spędzała sen z powiek ówczesnych moźnych tego świata. I tu i tam teror był wielkim zrębem historii, oczywista źle pojętych i niewłaściwie skierowanych, walk o idee — — — Dziś dzieje się inaczej: **dzisiejsi bomblarze, palkarze, teroryści z bliska i z daleka — walczą jako najemni pacholkiwie reakcji i to ich przedewszystkim dzieli od niektórych terrorystów francuskich, od zamachowców rosyjskich i od terrorystów hiszpańskich i włoskich.**

Dziejami teroru w Rosji już zajmowaliśmy się niejednokrotnie na tym miejscu. Szczególną uwagę poświęciliśmy Azefowi i tej grupie, która działała wraz z nim i której on przewodził.

Dziś uczynimy przegląd wystąpień terrorystów we Francji, w tej ojczyźnie teorii anarchii.

W roku 1880 ukazał się pierwszy egzemplarz czasopisma „**Revolution sociale**” — pierwszego organu anarchistycznego we Francji. Od pierwszej chwili pismo rozpoczęło gwałtowną kampanię na rzecz walki czynnej, „**propagandy przez fakty**”. Już w pierwszym numerze ukazała się, zapowiedziana, jako stała rubryka, którą można w przekładzie polskim nazwać „**Kacikiem naukowym**”. Pod tym skromniutkim nagłówkiem podawała redakcja popularne wykłady przygotowania bomb, cytowane były wzory chemiczne, wskazówki i rady praktyczne oraz instrukcje o sposobie rzucania machin piekielnych.

Już w dniu 15 czerwca tegoż roku 1880 kilku gorliwych czytelników pisma doświadczyło skuteczności rad i wskazówek „**Kacika naukowego**” przez wysadzenie w powietrze pomnika prezydenta Thiersa w Saint Germain. Był to pierwszy zamach terrorystów. Nastąpiły po nim liczne inne, niestety, już nie tak nieszkodliwe.

W dniu 21 października 1882 roku na stąpił wybuch w Lyonie, w podziemiach teatru Bellecour, w których mieściła się podówczas restauracja. Zapadł się sufit, zniszczeniu uległo całe urządzenie lokalu, kilkanaście osób odniosło ciężkie rany, a niejakiś Ludwik Miodre, który wskutek wybuchu utracił obie nogi — zmarł po kilku dniach w szpitalu. To była pierwsza ofiara anarchistów we Francji.

Prawie w tym samym czasie co w podziemiach teatru — nastąpił wybuch na **quai de la Vitrolerie**, przed biurem werbunkowym ochotników. Bomba była skomplikowanej roboty, zawierała około dwustu kawałków ołowiu, grających rolę pocisków.

Oba zamachy wywołały zrozumiałe wrażenie w całym kraju. Siedemdziesiąciu podejrzanych zostało ujętych. Nie było o to trudno w Lyonie, który był wtedy ośrodkiem francuskiego ruchu anarchistycznego z księciem Krapotkinem na czele.

W piśmie „**Revolte**”, wychodzącym w Genewie, pisał Krapotkin: „**Nasza akcja winna być rewolucja w permanencji za pomocą słów i druku, za pomocą sztyletu, karabinu i dynamitu**”... Francuz Emil Gautier, uczeń księcia rosyjskiego, wyrażał to jeszcze dobitniej: „**Pamiętajmy, że najczulszym miejscem burżuazji jest kasa. Uderzajmy tedy w tę kasę, dezorganizujmy jej aparat, palmy papiery i archiwa, niszczy my akcje, renty i papiery wartościowe**”.

Sprawca zamachów w Lyonie, niejaki

Cyvoct, został po roku ujęty w Brukseli, gdzie mieszkał pod fałszywym nazwiskiem. Nie zaniechał przynajmniej ćwiczeń w swym „**zawodzie**”: z bombą nowej konstrukcji wybrał się z przyjaciелеm za miasto, by ją wypróbować. Nastąpił nieprzewidywany wybuch, tawarzyst anarchiści został rozerwany w kawałki, a Cyvoct — aresztowany. Przekazany władzom francuskim, został Cyvoct osądzony, skazany na śmierć i ścięty.

Następnych dziesięć lat minęło spokojnie. Anarchiści francuscy dali znać o sobie dopiero w roku 1892, kiedy to w ciągu jednego miesiąca, od lutego do marca, eksplodowało w Paryżu pięć bomb: wyleciał w powietrze dom preesa sądu przysięgłych, dom, w którym mieszkał prokurator Bulot — obaj ze sprawy przeciwko winnym zajęć w Cliechy, zniszczone zostały koszary w Lobau i t. d. i wreszcie w końcu roku rzucona została bomba w Izbie deputowanych.

Sprawcą tych zamachów był niejakiś **Koenigstein**, znany pod pseudonimem **Ravachol**, postać głośna i krwawa. Zdolał on zbiec z więzienia w Saint Etienne, jeszcze w lutym roku 1892 gdzie czekał na sprawę za inne przestępstwo, zrabował po drodze magazyn dynamitu przy kamieniołomach i tym materiałem „**pracował**” w Paryżu. W

dniu 31 marca **Ravachol** został zadenergowany i ujęty na ulicy po krwawej walce. Skazany został najpierw na dożywotnie ciężkie roboty, a w drugim procesie na śmierć i zginął na szafocie.

Jeszcze tego roku wybuchły bomby w Paryżu, podłożone przez „**uczniów**” **Ravachola**. Zginęło w tych eksplozjach kilkanaście osób. W dniu 12 lutego 1894 roku został ujęty Emile Henry, sprawca zamachu z przed dwóch lat, bezpośrednio po wybuchu bomby przy kawiarni Terminus. I on został ścięty.

Najsensacyjniejsza była sprawa wybuchu bomby w dniu 9 grudnia 1892 roku w izbie deputowanych w Paryżu. Około 80 posłów odniosło rany. Nie sprawdzono po dziś dzień wersje głoszą że była to „**tylko**” prowokacja. Władze sprzyjały temu wybuchowi mniej groźnej bomby, a sam przewodniczący izby rzekomo o nim wiedział. Miała ta eksplozja na celu zastraszenie posłów i spowodowanie uchwalenia ostrych ustaw w walce z anarchistami. W tych warunkach słynny orszak przewodniczącego Dupuy: „**Posiedzenie trwa, panowie**”, rzucony bezpośrednio po wybuchu, nabiera zupełnie innego posmaku.

W każdym razie **Vaillant** — sprawca zamachu — został zgilotymowany.

Gdy w Rosji działał Azef już we Francji panował spokój. (g)

Skoblin-Plewicka była w przyjaźni z żoną hr. Ignatiewa, który przeszedł na służbę sowiecką

Paryż, 29 września.

(PAT). Współpracownik dziennika „**La Liberté**”, któremu wydawnictwo poleciło prowadzenie na własną rękę badań w sprawie zniknięcia generała Millera ustalił nazwisko ostatniej osoby z którą gen. Miller odbył rozmowę w siedzibie związku b. kombatantów rosyjskich przed udaniem się na spotkanie.

Osobą tą ma być b. wojskowy rosyjski, zamieszkały obecnie w Belforcie w Alzacji. Jednocześnie dziennik przynosi rewelacje na temat nici, jakie łączą

p. Skoblin-Plewicką z żoną generała hr. Ignatiewa, który przeszedł ostatnio na służbę sowiecką. Pani Ignatiew, która za czasów carskiej Rosji znana była jako artystka tancerka Truchanowa, miała być oddawna i do ostatnich czasów w ściślejszej przyjaźni z panią Skoblin-Plewicką.

Chorzy na żołądek, jelita, nerki, wątrobę i żółć, stosują chętnie co rano na czczo szklankę naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa, ponieważ powoduje ona bezbolesne i szybkie wypróżnienie i długotrwałe pobudza prawidłową przemianę materii. — Zalecana przez lekarzy.

Obozy dla pionierów kolonizacyjnych, którzy mają udać się na Madagaskar i do Nowej Kaledonii

Warszawa, 29 września.

W pewnych kołach terytorialistycznych lansowana jest sensacyjna wiadomość o mającym jakoby nastąpić wkrótce organizowaniu obozu t. zw. „**Hachszar**” dla dwóch grup. Celem obozów jest przygotowanie próbnych kadr kolonizacyjnych, mających udać się na Madagaskar i do Nowej Kaledonii. Będą to pierwsi pionierzy żydowscy, którzy mają na tamtych terenach poczynić odpowiednie przygotowania dla grup kolonizacyjno - osadniczych.

Wspomniane grupy, jak projektują autorzy memoriału, skierowanego do

centralnych władz, będą się wzorować na pierwszych pionierach, którzy w ub. stuleciu rozpoczęli kolonizację żydowską w Palestynie, t. zw. „**bilanczycy**”.

Omawiane koła terytorialistyczne mają pertraktować z rządem francuskim który — jak wiadomo — zadeklarował szereg możliwości emigracyjnych.

Akcja obozu stoi zdala od wszelkich posunięć politycznych. Jak wiadomo, przed niedawnym czasem wróciła z Madagaskaru ekspedycja rozpoznawczo-badawcza, która pod przewodnictwem mjr. Lepeckiego stwierdziła na miejscu możliwości emigracyjne.

Groźny pożar w kinie lwowskim

Popłoch wśród publiczności. — Kinooperator ciężko poparzony

LWÓW, 29 września.

(PAT). Dziś o godz. 22.30 w operatorki kina „**Metro**” przy ul. Łyczakowskiej wybuchł pożar skutkiem zapalenia się taśmy filmowej tuż przed okienkiem obiektywu. W operatorki obecny był kinooperator Józef Warm i jego pomocnik. Warm oderwał palącą się taśmę i rzucił ją na podłogę, nie zauważając, że tuż obok leży gotowy do nawinięcia drugi film. Nastąpiło zajęcie się filmu długości ok. 2.000 mtr. Warm i jego pomocnik rzucili się do gaszenia pożaru. Poparzeni jednak uciekli z operatorki.

Tymczasem na sali powstał wśród publiczności w liczbie 400 osób popłoch. Na szczęście znalazło się kilka energicznych osób, które skierowały uciekających na podwórze realności, gdzie mieści się kino. Przybyła na miejsce straż pożarna po jednogodzinnej akcji ugasiła pożar.

Z publiczności nikt nie odniósł poważniejszych obrażeń. Kinooperator Warm został przewieziony do szpitala, odniósł bowiem ciężkie poparzenia obu rąk.

Uchwały rady ministrów powzięte na wczorajszym posiedzeniu

Warszawa, 29 września.

(PAT) W dn. 29 września odbyło się w godzinach popołudniowych pod przewodnictwem premiera gen. Sławoja-Składkowskiego posiedzenie rady ministrów. Na posiedzeniu tym rada ministrów zatwierdziła bilans i rachunek strat i zysków eksploatacyjnych z rachunkiem wydatków na poczet zysków eksploatacyjnego przedsiębiorstwa „**Polskie Koleje Państwowe**” za rok gospodarczy 1936 i t. j. za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1936 r.

Następnie rada ministrów zatwierdziła prowizoryczny plan finansowo-gospodarczy państwowego gospodarstwa leśnego „**Lasy Państwowe**” na nadchodzący rok obrachunkowy, rozpoczynający się z dniem 1. 10. 1937 r. W roku bieżącym projekt planu użytkowania będącego podstawą planu finansowo-gospodarczego — ze względu na dokonywanie po czas ostatni niepotrzebnych obliczeń — zostanie wniesiony na najbliższą sesję zwyczajną izb ustawodawczych łącznie z projektem planu użytkowania na rok 1938/39.

Wreszcie zostało uchwalone rozporządzenie rady ministrów o rozszerzeniu listy chorób zawodowych objętych ubezpieczeniem od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych.

Nowe zarządzenie p. premiera

w sprawie przyjmowania interesantów przez starostów

Warszawa, 29 września.

Premier gen. Składkowski stwierdził że zarządzenia jego w sprawie przyjmowania interesantów przez starostów oraz w sprawie stosunku urzędników do ludności, nie są należycie przestrzegane. Wobec tego premier Składkowski wydał nowe zarządzenie, w którym zaleca wszystkim wojewodom sprawdzanie, czy starostowie i urzędnicy stosują się do wskazówek o przyjmowaniu interesantów, oraz kontrolowanie, czy treść jego zarządzeń jest umieszczona na widocznych miejscach w lokalach starostów, urzędów gminy i posterunków policji.

Premier Składkowski ostrzega, że winni niestosowania się do zarządzeń o przyjmowaniu interesantów będą pociągani do odpowiedzialności.

Skazanie socjalistów w Niemczech za słuchanie audycji z Moskwy

Berlin, 29 września.

(PAT) Z Hamburga donoszą: Przed izbą karną sądu krajowego odbył się proces 6 osób, w tym 4 kobiet, oskarżonych o nielegalną w Niemczech przy należność do partii socjalistycznej. Oskarżeni zbiegali się również celem słuchania audycji radiowych z Moskwy, co jak wiadomo, jest na terenie Rzeszy zakazane. 4 osoby z pośród oskarżonych skazano na kary po 2 lata więzienia, pozostałe 2 kobiety uniewinniono.

„Ghetto” na rynku w Grajewie

Warszawa, 29 września.

Do żydowskich organizacji gospodarczych w Warszawie nadeszły wiadomości o wprowadzeniu oddzielnych miejsc dla Żydów na rynku w Grajewie. Organizacje kupieckie podejmą interwencję u władz centralnych.

Chiny zakupiły w Anglii samoloty bojowe najnowszych typów

LONDYN, 29 września.

(PAT). Brytyjskie ministerstwo lotnictwa udzieliło rządowi chińskiemu zezwolenia na zakup w W. Brytanii większej ilości samolotów najnowszych typów. Licencja dotyczy wybranych w warsztatach lotniczych Gloucester samolotów bojowych „**Gladiator**”, posiadających szybkość 250 mil na godz. Samoloty te niezadługo załadowane zostaną do Chin. Rząd chiński zamierza zaangażować szereg pilotów brytyjskich dla obsługi tych aeroplanów co najmniej jako instruktorów na okres wyszkolenia właściwej obsługi chińskiej.

KINO EUROPA GARY COOPER w swoim najnowszym filmie p. t. „Kapitan Taylor” 80 ul. Ceny miejsc na wszystkie seanse od

Pocz. 4, 6, 8, 10. POWTÓRZENIE PREMIERY!

Z dziejów Łodzi

Dnia 30 września 1843 roku osiedlił się w Łodzi pierwszy adwokat, liczba ich w ciągu kilku lat, bo już w 1859 r., dosięgła pięciu: pierwszymi adwokatami łódzkimi byli: Magnuski, Jasiński, Pstragowski, Szostkowski i Mierzejewski. Oprócz adwokatów miała Łódź w owym czasie (rok 1859—1865) czterech rejentów: Hertzberga, Jaworskiego, Placheckiego i Jakuba Schlimma.

Charakterystyczne, że wszystkie kancelarie adwokackie i rejentalne mieściły się wtedy przy ul. Średniej obok siedziby sądu pokoju (dzisiaj przy ul. Pomorskiej, gdzie również mieści się większość kancelarii rejentalnych ze względu na siedzibę hipoteki).

KRONIKA

Wrzesień 30 Czwartek

Dzisiaj	Heronima Kapł.	5.34
Jutro	Bł. Jana z Dukli	17.20
Wschód słońca		5.34
Zachód słońca		17.20
Wschód księżyca		1.12
Zachód księżyca		15.41
Długość dnia		14.29
Ubyło dnia		4.06

Krótkie wiadomości:

LUSTRACJE SANITARNE przeprowadzone zostały wczoraj, z polecenia władz administracyjnych w sklepach spożywczych, jatkach mięsnych i zakładach gastronomicznych północnej dzielnicy miasta. W kilkudziesięciu wypadkach sporządzono protokoły celem pociągnięcia winnych do odpowiedzialności. Lustracja zarządzona była ze względu na nasilenie tyfusu brzuszkiego w tej dzielnicy.

PIĘĆ NOWYCH ZAKŁADÓW mechanicznych zatwierdził na rozprawie komisyjnej wydział przemysłowy zarządu miejskiego: 1 skrajnie, 1 wytwórnię wyrobów tłoczonych, 1 nawalniańnię nici, 1 tkalnię i 1 olejarnię.

PRZYMUSOWE SZCZEPIONIA PRZECIWBŁONICZNE dzieci w wieku od 1 do 10 lat kończą się w bieżącym tygodniu. Dzisiaj do powtórnego szczepienia winny być zgłoszone dzieci o nazwiskach na literę Z. W piątek i w sobotę — dzieci które z usprawiedliwionych powodów dotychczas nie były szczepione.

DODATKOWA KOMISJA POBOROWA dla PKU Łódź - Miasto II urzęduje dzisiaj w biurze wydziału wojskowego zarządu miejskiego przy ul. Piotrkowskiej 165. Stawić się winni mężczyźni rocznika 1916 i starsi którzy nie mają jeszcze uregulowanego stosunku do służby wojskowej, a mieszkają w obrębie 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 i 14 komisariatu policji.

JUTRO I PAŹDZIERNIKA rozpoczyna się powtórna rejestracja rocznika 1917. Stawić się winni mężczyźni tego rocznika zamieszkałi na terenie I komisariatu policji o nazwiskach na litery A, B, C, D, E oraz zamieszkałi na terenie VII komisariatu o nazwiskach na litery A, B, C.

Echa powitania wojska powracającego z ćwiczeń do Łodzi

W dniu wczorajszym dowódca łódzkiej dywizji piechoty płk. Dindorf-Ankowiec przesłał do prez. Godlewskiego pismo w sprawie powitania oddziałów garnizonu łódzkiego, w dniu ich powrotu z manewrów. Pismo brzmi następująco:

„Wielmożny Pan Prezydent m. Łodzi.

W imieniu własnym i oddziałów garnizonu łódzkiego, na ręce Pana Prezydenta składam serdeczne podziękowanie organizacjom i społeczeństwu łódzkiemu za urządzenie i liczny udział w uroczystościach powitania powracających z ćwiczeń oddziałów wojskowych. Dindorf-Ankowiec płk.”

Dyżury aptek

Nocy dzisiejszej dyżurują następujące apteki: Sadowska - Danczerowa (Zgierska 63), W. Groszkowski (11-go Listopada 15), T. Karlin (Piłsudskiego 54), R. Reimbieliński (Andrzeja 28), J. Chadzyńska (Piotrkowska 165), E. Gronowski i S-ka (Piotrkowska 46), G. Antoniewicz (Pabianicka 56), J. Unieszowski (Dąbrowska Nr. 24a).

Zarząd Miejski postanowił zbudować sanatorium dla gruźlików w Skotnikach. — Subwencje miasta dla instytucji społecznych

Wczoraj odbyło się, pod przewodnictwem prezydenta Godlewskiego, posiedzenie kolegium magistratu, na którym rozpatrzono szereg ważnych spraw bieżącej gospodarki miejskiej. W posiedzeniu wzięli udział wiceprezydenci Pączek i Kozłowski, dyr. Kalinowski oraz naczelnicy wszystkich wydziałów zarządu miejskiego.

Na wstępie omówiono obszernie sprawę budowy sanatorium dla gruźliczo - chorych w Skotnikach. Sprawa jest pilna, ponieważ Łódź, która ma stosunkowo wysoki odsetek chorych na gruźlicę, posiada znikomą ilość łóżek sanatoryjnych. Konkurs na budowę rozpisany został przed kilku miesiąca-

mi, nagrodzono kilka prac i obecnie należy przystąpić do realizacji budowy.

W związku z tym postanowiono powołać do życia komitet budowy sanatorium, w skład którego weszli: wiceprez. Pączek jako przewodniczący, nacz. Kempner, dr. Misjon, dr. Mittelstaedt, dr. Rajterowski, dr. Mogilnicki, dr. Tochterman, inż. Rybołowicz, inż. Sawczyk, inż. Hein, inż. Berliner, dr. Bolesław Salak, jako przedstawiciel urzędu wojewódzkiego, kierownik działu szpitalnictwa Wojdan, nacz. Purlal i nacz. Konołka.

Komitet rozpatrzy na najbliższym posiedzeniu wszystkie nagrodzone pra-

ce, wybierze jedną z nich i przystąpi na tychmiast do realizacji budowy.

Następnie, na wniosek wydziału oświaty i kultury postanowiono wyasygnować dla gminy Łagiewniki jednorazową subwencję, w kwocie 500 zł. na budowę szkoły powszechnej oraz otworzyć tej szkole z miejskiej składnicy komplet mebli szkolnych do czterech klas. Przyznanie tej subwencji dla obecnej gminy motywowano tym, iż w Łagiewnikach, które sąsiadują bezpośrednio z naszym miastem, mieszka dużo robotników łódzkich.

Z kolei rozpatrzono kilka wniosków wydziału technicznego. Na plan pierwszy poszła sprawa zakupu nieruchomości przy ul. Sędzłowskiej 18 na Bałutach. Po zburzeniu drewniaków, znajdujących się na tej posesji, na części terenu wybudowany będzie gmach użyteczności publicznej, najprawdopodobniej przeznaczony na ośrodek zdrowia, plan szczegółowego zabudowania bloku, przylegającego do ul. Lindleya. Jak wiadomo, przy zbiegu ulic Narutowicza i Lindleya znajduje się gmach miejski, mieszczący wydział kanalizacji i wodociągów oraz wydział zdrowia. Wobec konieczności rozbudowy tego gmachu, należy szczegółowo rozplanować cały blok, według planu regulacyjnego. Podobnie zatwierdzono plany szczegółowego zabudowania terenów przy ul. Limanowskiego i Glinianej oraz przy ul. Rzgowskiej.

Na wniosek wydziału przydziałnego kolegium przyznało jednorazową subwencję w wysokości 5000 zł. dla parafii św. Antoniego na budowę kościoła na przedmieściu Zubardz oraz subwencję w wysokości 5000 zł. dla domu misyjnego SS. Pasterek w Rymanowie pod Łodzią. W domu misyjnym prowadzony jest zakład dla moralnie zaniedbanych dziewcząt, który utrzymuje się wyłącznie z pracowni haftu i fermy rolniczej. Wobec tego, iż zbiory tegoroczne nie dopisały, zaistniało niebezpieczeństwo likwidacji tej instytucji i dlatego zarząd zwrócił się do miasta z prośbą o pomoc.

I wreszcie, celem wzbogacenia zbiorów miejskiego muzeum historii i sztuki im. Bartoszewiczów, postanowiono zakupić słynny obraz Henryka Rodakowskiego p. t. „Portret Małki”. Na tym posiedzeniu zakończono. (s)

Prez. Godlewski w Warszawie

Jak się dowiadujemy, prez. Godlewski wyjechał wczoraj do Warszawy na posiedzenie rady nadzorczej Polskiego Banku Komunalnego. Korzystając z pobytu w Warszawie, prez. Godlewski przeprowadzi szereg konferencji w ministerstwie spraw wewnętrznych i ministerstwie skarbu, na temat aktualnych zagadnień m. Łodzi. (i)

Tydzień szkoły powszechnej

W związku z przygotowaniami do „Tygodnia szkoły powszechnej” na dzień 1 bm. w sali rady miejskiej zwołane zostało plenarne posiedzenie komitetu obywatelskiego. Na posiedzeniu tym ustalony zostanie dokładny plan akcji werbowania członków do towarzystwa popierania budowy szkół powszechnych.

Inspektorat szkolny zarządził, aby wszystkie szkoły powszechne wzięły udział w pochodzie propagandowym, który na inaugurację „Tygodnia szkoły powszechnej” urządzony zostanie w Łodzi w niedzielę, 3 bm.

Uczniowie szkół, znajdujących się w południowej części miasta zgrupują się na pl. Reymonta i pochodem przejdą ulicą Piotrkowską do pl. Wolności. Uczniowie szkół, znajdujących się w północnej części miasta, zgrupują się na Bałuckim Rynku i przejdą w pochodzie ulicą Nowomiejską do pl. Wolności.

W czasie „tygodnia” gmachy niektórych szkół będą iluminowane. (i)

Wybory do rady m. Łodzi odbędą się prawdopodobnie w czerwcu przyszłego roku

Dzisiaj upływa 6 miesięcy od dnia rozwiązania ostatniej rady miejskiej, pochodzącej z wyborów. W normalnym trybie postępowania, w myśl art. 69 ustawy samorządowej, dzisiaj powinny być rozpisane nowe wybory do rady łódzkiej. Przed dwoma tygodniami jednak, na skutek uchwały rady ministrów, okres prowizorium w Łodzi przedłużony został o dalsze sześć miesięcy t. j. do dnia 30 kwietnia 1938 roku.

Eventualność tę przewiduje par. 6 art. 69 ustawy samorządowej.

Przedłużenie okresu prowizorium na stało, jak wiadomo, z powodu przygotowywanej zmiany ordynacji wyborczej dla sześciu największych miast m. in. dla Łodzi. Projekt tej ordynacji zgłoszony będzie do sejmu bezpośrednio po otwarciu sesji jesiennej t. j. po dniu 1 listopada b. r. tak, że nowe wybory w Łodzi odbędą się już na podstawie zmienionej ordynacji. Jak donosiliśmy pokrótce, zmiana polegać będzie przede wszystkim

na tym, że Łódź stanowić ma jeden tylko okręg wyborczy i że 48 radnych powołanych będzie drogą pięciopromiennikowego głosowania, zaś 24 — drogą wyborów pośrednich, przez organizacje gospodarcze i zawodowe. Druga zmiana polegać ma na tym, że rada miejska zgłaszać ma do wyboru tylko kandydaturę prezydenta miasta, natomiast kandydatury wiceprezydentów przedłożone będą radzie miejskiej już przez nowowybranego prezydenta, po jego zatwierdzeniu przez władze nadzorcze.

Wobec tego, od dnia zarządzenia wyborów do dnia głosowania upłynąć ma termin 90-dniowy dla wypełnienia wszystkich formalności wstępnych — jak nas informują, uchodzi za rzecz pewną, iż wybory do rady miejskiej w Łodzi rozpisane zostaną już w marcu, zaś głosowanie odbędzie się w pierwszej połowie czerwca przyszłego roku. (i)

Odznaczenie 2-ech robotników którzy wyprowadzili 6 robotnic z płonącej fabryki. — Uroczysta dekoracja

Do Łodzi nadeszło zawiadomienie, iż p. premier ministrów Sławoi Składkowski odznaczył zaszczytnym medalem za ratowanie ginących dwóch robotników łódzkich: Wincentego Bednarskiego, tkacza, i majstra Stefana Sowińskiego, którzy podczas katastrofalnego pożaru fabryki Wienera i Joskowicza przed dwoma laty, uratowali z płonieni sześć robotnic, narażając swoje życie.

Dekoracja odbyła się na dziedzińcu

fabryki Rutenberga przy Al. Kocęszki Nr. 10 gdzie obydwaj są zatrudnieni.

O godzinie 13-iej po południu przyjechał na teren fabryki p. starosta dr. Henryk Mostowski, który osobiście wręczył medale obydwu zasłużonym robotnikom. Dekoracja miała charakter uroczysty i odbyła się przed frontem zgromadzonych robotników, przedstawicieli policji państwowej i straży ogniowej.

Nowa taryfa telefoniczna

wchodzi w życie z dniem 1. października

Jak już donosiliśmy, minister poczt i telegrafów podpisał dnia 22 września b. r. rozporządzenie w sprawie zmiany taryfy telefonicznej, która od dnia 1-go października b. r. obowiązywać będzie na sieciach eksploatowanych przez Polską Akcyjną Spółkę Telefoniczną. Rozporządzenie powyższe obejmuje Lublin, Borysław, Drohobycz, Bydgoszcz, Warszawę, Łódź i Lwów.

Nowa taryfa przedstawia się następująco:

Stała opłata abonamentowa dla Warszawy, Łodzi i Lwowa wynosi w taryfie „A” zł. 12 przy miesięcznym kontyngencie 75 rozmów i w taryfie „B” zł. 18 przy miesięcznym kontyngencie 200 rozmów. Za każdą rozmowę ponadkontyngentowa opłata wynosi 7 gr.

Stała opłata abonamentowa dla Lublina, Borysławia i Drohobycza wynosi zł. 10 przy miesięcznym kontyngencie 75 rozmów i dla Bydgoszczy zł. 11 przy takimże kontyngencie rozmów.

Za aparaty dodatkowe, załączone równolegle, zainstalowane w tym lokalu, co i aparat główny opłaty abonamentowe miesięczne na sieciach w Warszawie, Łodzi i Lwowie wynosić będą po zł. 6, a w Lublinie, Bydgoszczy, Borysławiu i Drohobyczu po zł. 5.

Ponadto rozporządzenie wprowadza zmianę taryf za rozmowy zamiejscowe. Za każdą trzminutową rozmowę pomiędzy osiedlami odpowiedniego terenu koncesyjnego — na terenie koncesyjnym sieci łódzkiej z rozmównic publicznymi, oraz ze stacji abonentowych gr. 24.

GRAND-KINO

w 4-ym tygodniu rekord. powodzenia rewelacyjna niżka cen! Początek seansów: 4-iej 6, 8 i 10-iej od 85 gr. | od 1.09 gr.

Film większy i potężniejszy niż „BURZA NAD AZJĄ”

ZIEMIA BŁOGOSŁAWIONA

LUIZA RAINER, PAUL MUNI w rolach głównych

Pełna tabela wygranych

19-go dnia ciągnięcia IV-ej klasy 39 Loterii Państwowej

TABELA NIEURZĘDOWA BEZ GWAPANCJI. PIERWSZE CIĄNIENIE.

Dzienna wygrana 20,000 zł. — 15318, 30,000 zł. — 417.

10,000 zł. — 116152, 144121.

5,000 zł. — 4019, 39698, 47909, 63133

2,000 zł. — 11493, 18204, 21486, 40166,

40262, 52232, 74914, 79506, 92581,

123098, 125558, 127816, 133762, 135693,

142415, 150506, 153348, 171884, 184169,

1,000 zł. — 3037, 7672, 11467, 16164,

21577, 22895, 25822, 34358, 34722, 35001,

35247, 41377, 42572, 51005, 64258, 66128,

66353, 67946, 71502, 78097, 78721, 81284,

82247, 89720, 90135, 92191, 98907, 106152

116537, 118861, 122823, 124551, 131490,

140314, 141872, 140397, 142092, 144986,

154231, 156322, 157340, 171098, 172807,

175717, 178980, 180378, 180371, 184377,

185741.

Po 200 zł.

25 182 203 44 707 1186 745 47 81 974 2022
109 55 88 538 56 662 729 847 88 904 3055 84 119
27 254 66 84 323 53 654 60 747 53 844 67 4055
138 66 422 32 531 714 20 5088 183 207 665 78
762 851 6130 456 93 625 34 902 7140 283 98 326
58 432 521 93 607 751 97 934 8070 142 43 204
377 434 72 517 644 796 818 30 57 9021 168 362
407 504 015 23 807 941 53.

10005 125 67 216 23 65 66 71 341 70 407 81
751 11008 29 86 333 968 12221 411 96 605 13018
140 330 440 515 73 664 711 873 14399 406 49 542
51 633 738 937 7 15012 102 225 333 43 63 508
67 763 918 74 16014 65 75 152 492 604 827 919
94 17135 223 5 432 833 73 85 961 18026 48 92
318 46 605 778 19052 342 463 516 46 654 87
792 809 44 64.

20127 226 31 57 21166 87 97 638 984 87 22017
496 510 12 91 789 806 906 14 40 23335 452 4
596 606 704 61 24031 295 316 47 532 36 58 90
714 76 96 25416 45 93 630 917 21 26003 10 43
112 315 441 89 504 23 64 628 95 27066 99 131
53 74 226 49 348 55 517 802 28005 32 64 103
337 548 629 750 941 81 29179 381 551 621 91 711
56 70 861 66

30716 99 863 95 942 70 34340 534 687 843
912 16 32172 507 671 766 79 866 33029 210 333
466 779 928 32 34116 371 477 856 95 920 35217
394 597 672 730 9 961 36046 64 164 75 213 346
534 56 702 967 37020 100 71 558 627 719 45 890
38302 457 90 573 600 757 840 50 2 39032 56 161
265 421 39 73 669 709 77

40006 41 415 46 75 740 833 989 41308 25 438
95 639 707 44 853 930 67 42220 77 426 508 33
72 958 65 43314 62 470 570 685 99 784 44154 300
83 512 13 991 45287 345 443 720 857 46001 94
128 290 3 600 5 814 39 47023 33 111 43 63 88
283 303 711 41 828 81 48160 11 27 728 867 922
49057 112 438 670 927.

50086 139 210 34 389 576 664 51153 216 393
422 684 809 942 52134 342 528 657 894 984 53419
65 67 90 555 638 814 54093 120 324 517 60 95
628 707 812 55166 217 364 418 569 698 56015
316 29 42 520 616 759 802 57014 299 326 44 456
517 798 829 38 76 941 58078 296 486 652 778
801 19 59018 146 53 72 647 76 757 8 860 90.

60211 477 549 703 67 881 61060 129 249 54
386 514 58 81 630 908 24 33 62170 304 556 683
732 74 97 847 54 63043 168 210 720 805 55 932
64139 350 65029 516 353 6 480 90 810 15 913
66090 335 84 454 589 756 943 67040 161 494 518
608 705 913 72 68004 104 224 621-60 845 210
69400 459 804 900 64 83.

70030 228 81 413 57 518 72 362 6 811 51 71030
390 453 91 8 605 41 802 48 64 86 903 72003 4
307 426 7 899 909 73 73047 75 202 496 577 79
893 924 74383 504 613 821 75157 218 85 344 428
71 529 35 80 835 76276 93 323 77 419 543 566
983 77081 450 626 823 65 939 89 78164 236 92 4
446 48 621 33 726 65 852 6 79138 78 443 558
633 923 50.

80006 125 87 99 242 442 533 55 95 749 813
56 81140 239 63 407 724 861 997 82050 117 349
53 92 569 716 40 994 83133 228 456 740 843
84036 158 278 321 36 116 72 772 8 85121 8 289
69 90 543 51 809 933 849 86170 90 425 47 60
860 87005 47 161 376 464 706 999 88055 87 96 259
449 75 689 709 811 13 87 910 90 89001 206 456
528

90154 68 422 34 6 62 689 732 91165 240 51
60 375 414 505 92016 35 137 224 303 24 548 739
854 989 93005 199 305 95 414 92 549 78 715 343
903 13 94010 245 80 353 588 704 88 952 6 95108
39 291 7 303 420 545 719 51 808 993 96101 58
366 501 97208 63 382 460 509 609 12 45 740 39
98231 63 362 508 99080 155 287 418 87 524 26
632 752 87 826.

10080 285 351 71 433 56 63 94 675 845 74
101479 544 59 78 698 759 964 102043 126 412 546
28 103089 124 7 345 69 463 663 85 94 701 104226
442 51 513 80 768 82 883 7 950 83 105002 42
355 481 592 694 819 956 106002 396 501 616 720
34 851 107066 372 464 74 518 62 636 724 857
108271 312 18 591 725 895 931 85 109067 112
13 72 261 84 456 73 579 768 800

110017 30 61 293 431 610 700 962 111184 227
43 437 541 97 659 746 880 112141 73 213 439 44
87 587 810 926 46 113371 96 567 768 917 46
114433 509 666 83 744 115119 70 220 54 88 326
437 61 778 94 822 116003 10 61 120 95 257 479
707 23 60 915 117033 106 97 252 94 414 459 888
118303 402 595 119201 531 617 73 842 60 85
912 13 80

120016 121 36 234 76 86 504 7 707 809 921
121369 480 732 817 82 122008 124 321 80 8 524
76 633 508 939 123025 88 115 32 201 424 616
790 124124 324 412 630 59 84 720 804 911 125056

79 92 401 57 664 942 126285 462 519 82 704 941
127085 97 117 311 75 821 978 88 128046 235 411
14 560 717 34 859 937 129089 292 461 527 908
130026 235 62 314 447 735 897 911 131071 244
323 519 618 44 813 67 132316 405 69 645 764 992
8 133180 202 329 455 590 652 63 725 881 912
134630 703 135027 195 465 573 646 67 918 136066

10208 321 406 45 60 73 522 642 812 11000 91
232 415 79 806 921 12184 360 73 535 59 920 13385
591 841 89 938 14135 240 63 323 890 15071 361
666 801 979 16183 461 90 565 659 714 17060 387
535 80 823 69 904 18283 558 799 835 19185 265
349 445 51 631 942 67.
20129 280 317 26 707 829 40 976 21392 99

58 200 702
110049 90 222 84 310 88 646 844 965 67 111086
417 78 95 781 937 112078 90 218 42 378 422 30
725 947 113254 80 652 709 891 114340 45 421 529
656 757 942 81 115180 291 439 704 85 821 116214
53 328 431 733 117011 64 471 503 58 708 853
118009 184 209 52 320 77 407 16 594 810 943
119229 613 44 46 854.

120203 28 326 450 674 121036 428 62 75 577
661 92 911 51 122188 287 97 614 27 913 14 15
123031 374 469 558 843 124088 282 84 87 803 40
125597 652 765 126088 106 453 776 955 12707
257 327 586 96 732 931 67 80 94 128238 61 424
34 591 956 129394 747.

130025 246 432 787 867 934 76 94 131031 106
500 96 855 904 59 132468 768 133058 110 257
301 31 61 523 801 904 134182 693 895 925 135114
297 378 485 655 136296 608 9 890 137097 262 731
138148 290 461 80 599 812 139046 151 61 487
797

140123 91 564 816 141010 57 438 831 91 940
142253 496 705 143002 278 522 780 144017 768
804 145002 139 424 503 77 91 661 146211 56 322
482 83 517 726 147016 75 168 70 293 709 453 97
148004 445 741 957 149075 90 261 383 548.

150424 658 807 50 984 151309 38 79 485 533
729 931 152089 140 327 37 40 825 955 153069
143 245 386 413 748 92 827 911 154071 436 667
79 713 155 180 587 674 740 888 156315 59 417
78 533 38 678 753 157090 108 42 276 459 548
600 735 824 70 988 158285 465 159105 647 779 891.

160022 517 613 876 906 161212 301 20 401 70
799 930 162058 347 616 721 83 89 853 163584 663
164247 49 350 407 570 830 901 99 165030 554
267 370 580 96 609 774 855 56 90 943 58 166073
161 219 92 390 412 640 786 167255 459 688 974
168050 52 232 305 597 656 78 813 169056 61 95
415 540 75 669 865 905 54 61.

170064 442 47 764 171045 329 887 912 172046
399 535 63 828 94 173070 91 304 25 559 724
174034 204 302 910 175130 49 67 493 537 616
722 176040 238 85 444 96 773 885 177414 58 587
659 742 97 828 922 80 178057 357 99 736 974
179044 320 702 911.

180120 80 230 482 527 181301 34 519 63 826
182194 401 534 733 817 62 183511 788 184111 356
428 40 602 777 185165 371 721 22 86446 887 96
187028 109 337 91 410 538 631 929 188184 208
189036 57 154 564 642 798 834 998.

190227 327 40 417 32 78 501 622 743 47 885
97 191091 250 329 665 889 975 192172 269 394
431 735 85 910 48 193179 659 194160 206 16 459
570 657 926.

170064 442 47 764 171045 329 887 912 172046
399 535 63 828 94 173070 91 304 25 559 724
174034 204 302 910 175130 49 67 493 537 616
722 176040 238 85 444 96 773 885 177414 58 587
659 742 97 828 922 80 178057 357 99 736 974
179044 320 702 911.

180120 80 230 482 527 181301 34 519 63 826
182194 401 534 733 817 62 183511 788 184111 356
428 40 602 777 185165 371 721 22 86446 887 96
187028 109 337 91 410 538 631 929 188184 208
189036 57 154 564 642 798 834 998.

190227 327 40 417 32 78 501 622 743 47 885
97 191091 250 329 665 889 975 192172 269 394
431 735 85 910 48 193179 659 194160 206 16 459
570 657 926.

170064 442 47 764 171045 329 887 912 172046
399 535 63 828 94 173070 91 304 25 559 724
174034 204 302 910 175130 49 67 493 537 616
722 176040 238 85 444 96 773 885 177414 58 587
659 742 97 828 922 80 178057 357 99 736 974
179044 320 702 911.

180120 80 230 482 527 181301 34 519 63 826
182194 401 534 733 817 62 183511 788 184111 356
428 40 602 777 185165 371 721 22 86446 887 96
187028 109 337 91 410 538 631 929 188184 208
189036 57 154 564 642 798 834 998.

190227 327 40 417 32 78 501 622 743 47 885
97 191091 250 329 665 889 975 192172 269 394
431 735 85 910 48 193179 659 194160 206 16 459
570 657 926.

170064 442 47 764 171045 329 887 912 172046
399 535 63 828 94 173070 91 304 25 559 724
174034 204 302 910 175130 49 67 493 537 616
722 176040 238 85 444 96 773 885 177414 58 587
659 742 97 828 922 80 178057 357 99 736 974
179044 320 702 911.

180120 80 230 482 527 181301 34 519 63 826
182194 401 534 733 817 62 183511 788 184111 356
428 40 602 777 185165 371 721 22 86446 887 96
187028 109 337 91 410 538 631 929 188184 208
189036 57 154 564 642 798 834 998.

190227 327 40 417 32 78 501 622 743 47 885
97 191091 250 329 665 889 975 192172 269 394
431 735 85 910 48 193179 659 194160 206 16 459
570 657 926.

170064 442 47 764 171045 329 887 912 172046
399 535 63 828 94 173070 91 304 25 559 724
174034 204 302 910 175130 49 67 493 537 616
722 176040 238 85 444 96 773 885 177414 58 587
659 742 97 828 922 80 178057 357 99 736 974
179044 320 702 911.

180120 80 230 482 527 181301 34 519 63 826
182194 401 534 733 817 62 183511 788 184111 356
428 40 602 777 185165 371 721 22 86446 887 96
187028 109 337 91 410 538 631 929 188184 208
189036 57 154 564 642 798 834 998.

190227 327 40 417 32 78 501 622 743 47 885
97 191091 250 329 665 889 975 192172 269 394
431 735 85 910 48 193179 659 194160 206 16 459
570 657 926.

170064 442 47 764 171045 329 887 912 172046
399 535 63 828 94 173070 91 304 25 559 724
174034 204 302 910 175130 49 67 493 537 616
722 176040 238 85 444 96 773 885 177414 58 587
659 742 97 828 922 80 178057 357 99 736 974
179044 320 702 911.

H. G. Wells

MŁODZIEŻ JEST OPANOWANA NIENAWIŚCIĄ

Dlatego widzimy wśród niej tylu wyznawców jakiegoś „anty”. — Chaotyczne i tendencyjne wychowanie deprawuje młode pokolenie

Będę mówił o stosunkach wychowawczych, panujących w Anglii, ale sądzę, że temat ten zainteresuje w niemniejszym stopniu nie tylko wychowawców i rodziców angielskich. Może niektóre cyfry w odniesieniu do innych państw okażą się niewłaściwe, może to lub inne zdanie spotka się ze specjalnym zrozumieniem tylko w naszym środowisku, ale sądzę, że kwintesencję moich wywodów, streszczających się w zdaniu: — „Wychowanie naszych dzieci musi ulec zmianie!” można uważać za aktualną pod wszystkimi szerokościami i długościami geograficznymi.

Zgodzimy się wszyscy z tym, że gdy byśmy chcieli jednym słowem określić obecną sytuację światową, wystarczyłoby powiedzieć tylko: — „Chaos”. Chaos wszędzie i we wszystkim. A jest on przede wszystkim skutkiem ogólnie panującej ciemnoty i niewiedzy. To, co zwykliśmy popularnie nazywać „elementarnym wykształceniem”, jest w rzeczy wistości niczym. Musimy do gruntu zmienić nasz sposób wychowania i nauczania w szkołach. Nie mamy czasu do stracenia, o ile zależy nam na tym, ażeby w przyszłości nie popełniać tych samych błędów i nie wypuszczać nadal każdego roku w świat hordy otumanionych, bezkrytycznych młodzieńców i dziewcząt, którzy nie mogą znaleźć równowagi duchowej i przerzucają się często z jednej krańcowości w drugą.

Nasze świadectwa dojrzałości, jak sama nazwa wskazuje, kwalifikują ludzi jako odpowiedzialnych i przygotowanych do życia. Czy tak jest w rzeczywistości? Młodzież, opuszczająca mury szkolne, wchodzi od razu w wir społeczne go życia, styka się z najaktualniejszymi problemami społecznymi i politycznymi, musi od razu znaleźć odpowiedź na szereg dręczących ją pytań i jaki jest tego skutek. Nieprzygotowanie zaczyna się mścić!... Nieszczęśliwi młodzieńcy, nie orientując się w tym kłębowisku nowych zagadnień i palących kwestyj, nie widząc pozytywnego wyjścia z piekła, do którego ich wciągnęła, rozwiązują wszystko negatywnie, ustosunkowują się do wszystkiego wrogo, stają się przede wszystkim przeciwnikami.

Czego?... Wszystkiego!... Dlatego wśród przedstawicieli młodego pokolenia mamy tylu „anty”. Wszystko jedno, czy to są anty-faszyści, czy anty-socjaliści, anty-demokraci, czy anty-kapitaliści. Faktem jest, że każdy z nich staje się przede wszystkim „anty-kimś”. Im ktoś jest mniej inteligentny, im mniej wyniósł wiedzy z murów szkolnych, tym szybciej i tym łatwiej awansuje na „anty-kogoś”.

Nie jest to ich wina. Szkoła nie przygotowała ich do życia. Odpowiedzialność spada więc na szkołę. Istnieje prawo, w myśl którego każdy właściciel kamienicy musi ją odremontować z zewnątrz przynajmniej raz na trzy lata i wewnątrz co najmniej raz na siedem lat. Przynajmniej 75 proc. naszego nauczycielstwa potrzebuje takiego „remontu” wewnętrznego, albowiem są u nas nauczycielowie, którzy od pół wieku nie dokonali żadnej, choćby najmniejszej korektury w swym umyśle. W obecnych czasach szybkich zmian i ciągłych przewartościowań nauczyciel musi tak samo iść z postępem i informować się o najnowszych zdobyczach wiedzy, jak lekarz.

Nietylko jednak nauczyciel ponosi odpowiedzialność za ten stan rzeczy. Wina spada również na nasze podręczniki szkolne.

Jestem wogóle zdania, że stare podręczniki powinny być spalone. Może z czasem dojdziemy do tego, że stare książki szkolne będą się spalały same i kto ich dotknie, poparzy sobie ręce... Należałoby sobie życzyć, aby ten wyznalzek został rozpowszechniony na całym świecie jak najszybciej.

Cóż naprzykład mogą obchodzić ucznia erotyczne afery Henryka VIII-go, sprawy rodzinne Jakóba I-go lub metresy Karola II-go!... Czy to jest historia?...

Podstawą współczesnego wykształcenia powinna być fizyka i chemia. Nauka geografii powinna się rozpocząć od uwag, dotyczących miejscowej topogra-

fii i winna zająć ściśle o zoologię, botanikę i biologię. Zapoznajmy naszą młodzież dokładnie z życiem. Nauka geografii nie powinna polegać na zapamiętaniu największej ilości nazw różnych rzek, szczytów górskich, przesmyków, cieśnin i kanałów. Niechaj młodzieńiec po wyjściu ze szkoły ma pojęcie, jak wygląda południowo-amerykańska puszcza, jaki jest bieg Nilu w jego poszczególnych fazach i jaki krajobraz dominuje na Labradorze. Do tego celu przydać się może nauczycielowi fotografia i film.

Wreszcie młodzież winna być zorientowana również w dziedzinie aktualnych problemów społecznych i gospodar-

czych. Nie chodzi o agitację, lecz o uczciwe zorientowanie ucznia. Niechaj się dowie o ostatnich eksperymentach ekonomicznych, dokonanych w Ameryce, w Niemczech, w Rosji i we Włoszech, we Francji, w Anglii...

Może to wszystko, co wyżej powiedziałem, brzmi jeszcze jak utopia, ale w okresie radia, Zeppelinów, telewizji i samolotów bombowych niema nic niemożliwego.

Człowiek jest pod wpływem szkoły co najmniej 10 lat, co stanowi 2.400 godzin. Wystarczy to na stworzenie nowego obywatela inteligentnego i przygotowanego do życia. H. G. Wells.

Zmiany w statucie nagrody Nobla

Nagroda musi być odbierana osobiście przez laureata. — Mimo zakazu rządu Trzeciej Rzeszy, Niemcom będą przyznawane nagrody. — Minister Eden kandydatem do nagrody

Sztokholm, 29 września. (Tel. wł.). W Sztokholmie obradował plenarny komitet nagrody Nobla, który rozpatrywał projekt zmian statutu tej nagrody. Zmiany zgłoszone zosły w związku z konfliktem, jaki wynikł w roku ubiegłym po przyznaniu nagrody pokoju Karolowi Ossietzkiemu. Jak wiadomo, w odpowiedzi na to Hitler ustanowił własną, niemiecką nagrodę i zakazał równocześnie obywatelom niemieckim przyjmowania nagrody Nobla. W kilka miesięcy później wynikły również komplikacje w sprawie wypłaty nagrody Ossietzkiemu. Po nagrodę te zgłosiła się jakaś kobieta, która miała rejentalne upoważnienie, niemniej jednak, wobec ukrywania miejsca pobytu Ossietzkiemu, po dzień dzisiejszy niewiadomo czy pieniądze te zostały mu doręczone.

Po dłuższych debatach komitet wpro-

wadził do statutu zmianę, polegającą na tym, iż nagroda musi być odbierana przez laureatów osobiście. Nagroda, która nie zostanie odebrana do 1 października następnego roku kalendarzowego po jej przyznaniu, zostanie przeznaczona na fundusz specjalny, o przeznaczeniu którego zadecydują wszyscy laureaci Nobla, wybrani w danym roku. Podejmowanie pieniędzy przez osoby trzecie, nawet przez posłów czy ambasadorów kraju z którego pochodzi laureat, co się dotąd praktykowało, jest niedopuszczalne.

Zmieniono następnie statut nagrody pokoju w tym sensie, że członek komitetu tej nagrody, wybrany przez parlament norweski, o ile w międzyczasie zostanie powołany na stanowisko członka rządu, obowiązany jest złożyć mandat członka komitetu. Ta zmiana rów-

nież jest następstwem konfliktu, jaki wynikł w ubiegłym roku, kiedy w komitecie nagrody pokoju zasiadał członek rządu norweskiego.

Następnie komitet zastanawiał się nad sytuacją, wytworzona wskutek zakazu, wydanego przez kanclerza Hitlera iż żaden z obywateli niemieckich nie może przyjmować nagrody Nobla. Komitet postanowił przejść do porządku dziennego nad tym zakazem, oświadczając, iż przedstawiciele żadnej narodowości czy państwowości nie mogą być wyłączeni od ubiegania się o nagrodę Nobla. Komitet abstrahuje od tego, czy nagroda zostanie w przyszłości przyjęta przez jakiegokolwiek laureata czy też nie, nie może jednak z tego powodu z góry zajmować jakiegokolwiek stanowiska.

Zaznaczyć warto, że tegoroczne nagrody Nobla będą o 1386 koron niższe od nagród zeszłorocznych, a to z powodu mniejszych dochodów, jakie dała w ciągu bieżącego roku fundacja. Każda z 5 nagród wyniesie w roku bieżącym 158.463 szwedzkiej koron.

W Sztokholmie wymieniają jako kandydata do tegorocznej nagrody pokoju angielskiego ministra spraw zagranicznych sir Anthony Edena, zaś jako kandydata do nagrody literackiej — 70-letnią duńską powieściopisarkę Marie Bregendahl.

Konferencja młodych lekarzy

została zwołana do Poznania przez Zarząd Główny Związku Lekarzy R.P.

Z Warszawy komunikują nam: W dniu 16 października rb. odbędzie się w Poznaniu konferencja młodych lekarzy, zwołana przez zarząd główny Związku Lekarzy P. P. Konferencja jest dostępna dla wszystkich młodych lekarzy bez względu na ich przynależność do Związku.

Na konferencji omówione będą założenia ideowe młodych lekarzy, poglądy lekarzy wobec podstawowych zagadnień zawodowych oraz dalsze formy porozumienia się młodych lekarzy. Ponadto poruszona zostanie sprawa reform studiów na wydziałach lekarskich, sprawa ograniczeń przy wstępowaniu na

wydziały lekarskie, sprawa nostryfikacji, stażu, uposażeń młodych lekarzy, ubezpieczeń społecznych oraz szpitalnictwa.

Powyższa konferencja „młodych lekarzy” odbyć się ma w przededniu zjazdu Związku Lekarzy R. P., na którym zadecydowana ma być sprawa t. zw. paragrafu aryjskiego. Jest oczywiste, że zarząd główny związku przygotowuje specjalną „atmosferę” dla uchwalenia tego sławetnego paragrafu i w tym właśnie celu zwołał do Poznania „konferencję młodych lekarzy”.

Wkrótce w GRAND-KINIE

ZNACHOR

w/g. głośnej powieści T. DOŁĘGI-MOSTOWICZA

W rol. głównych:

JUNOSZA - STEPOWSKI   CWIKLIŃSKA,
BARSZCZEWSKA.   WĘGRZYŃ
ZACHAREWICZ,   I GIERASIENSKI.

Sala Filharmonii

(tel. 213-84)

W dniach 1, 2 i 3 października o godz. 9 wiecz.
Gościnnie występy
Znakomitych Palestyńskich Artystów

NAOMI LEAF i JÓZEF GOLAND

W programie p. t. „Palestyna, śpiewa, tańczy i bawi się”
W sobotę, dnia 2 października o godz. 4.30 po poł. występ po cenach niższych. Biletu do nabycia w kasie Filharmonii.

KINO

Pocz. 4, 6, 8, 10

CASINO

MARLENA DIETRICH

w potężnym filmie, ilustrującym przewrót bolszewicki w carskiej Rosji p. t.

HRABINA WŁADINOW

Robotnicy przeciw młodym technikom

absolwentom państwowej szkoły włókienniczej. — Konferencja w okręgowej inspekcji pracy

Donieśliśmy ostatnio o charakterystycznych zatargach, które wybuchły w łódzkich fabrykach kotonowych na tle zatrudniania absolwentów Państwowej Szkoły Włókienniczej.

Część robotników sprzeciwiła się przyjmowaniu nowych sił i w wyniku przeprowadzonych przez nich akcji absolwenci szkoły włókienniczej zostali zwolnieni do czasu załatwienia tej sprawy w ogólnym zakresie.

Wczoraj odbyła się w tej sprawie konferencja w okręgowej inspekcji pracy. Udział w niej wzięli przedstawiciele dwóch związków zawodowych — Kla-

sowego i ZZZ — pp. Jurczak i Grabowiecki.

Oświadczyli oni, że zatrudnianie absolwentów Państwowej Szkoły Włókienniczej nie odniesie zamierzonego skutku, gdyż absolwenci nie posiadają właściwych kwalifikacji zawodowych, a ponieważ w przemyśle kotonowym jest już nadmiar sił — przyjmowanie nowych pracowników pociągnie za sobą redukcję starych.

Poza tym przedstawiciele związków oświadczyli, że nie zachodzi wcale potrzeba angażowania do fabryk fachowców na stałe. Z liczby wszystkich zakładów pożyczosniczych w Łodzi tyl-

ko siedem zatrudnia majstrów-specjalistów. Natomiast w większości fabryk czynności majstrów spełniają sami robotnicy.

W konkluzji przedstawiciele związków domagali się zaprzestania przyjmowania absolwentów do fabryk kotonowych, proponując jednocześnie uruchomienie specjalnych kursów zawodowych dla wykształcenia młodych techników na tachowców.

Protokół z tej konferencji przesłany zostanie do urzędu wojewódzkiego, który wzmie odpowiednie stanowisko w tej sprawie.

Uniewinniony nie może być karany

gdyby nawet — po uprawomocnieniu się wyroku — sam się przyznawał do popełnienia przestępstwa

W sądzie grodzkim toczyła się sprawa w założeniu zupełnie zwykła: odpowiadało siedmiu oskarżonych pod zarzutem sprzedaży obligacji Pożyczki Narodowej, pochodzących z kradzieży.

W toku jednak przewodu sądowego wyłoniła się niezwykle ciekawa sytuacja prawna: oto oskarżony o paserstwo z dużą dozą słuszności liczył, że zostanie uniewinniony, gdy sam się oskarży o kradzież tych właśnie obligacji, za których tylko sprzedaż odpowiadał.

Sprawa przedstawia się jak następuje:

Na początku maja wydział śledczy w Łodzi został powiadomiony, że niejaki Józef Kotecki handluje obligacjami Pożyczki Narodowej, pochodzącymi z kradzieży. Zarządzono obserwację i zatrzymano czterech ludzi, którzy przedstawiali w różnych punktach do sprzedaży podejrzaną egzemplarze pożyczki.

Okazało się wreszcie, że Kotecki za pośrednictwem Wiktora Mellera (Zgierska 118) nabył kilkanaście sztuk obligacji po tysiąc złotych każda od Ignacego Zakońskiego z Poznania.

Wczoraj trzech wymienieni, oraz czterej dalsi oskarżeni odpowiadali za paserstwo.

Zakoński, pierwszy z listy oskarżonych, już przed dłuższym czasem odpowiadał przed sądem okręgowym w Poznaniu jako oskarżony o kradzież właśnie obligacji Pożyczki Narodowej u adw. Dąbrowskiego w Lesznie. Adwokat zgłosił o kradzieży kilkunastu sztuk. Zakoński jest znanym złodziejem. W dzień kradzieży widziano go w Lesznie. Na tej podstawie i na mocy innych również poszlak wytoczono mu sprawę o kradzież. Sąd jednak Zakońskiego od tego zarzutu uniewinnił i wyrok się uprawomocnił.

Prawomocny wyrok uniewinniający jest immunitetem na całe życie. Można się potem przyznać do winy właśnie z tytułu przestępstwa, którego sąd się w stosunku do uniewinnionego nie dopatrzył — a proces nie zostanie wznowiony i człowiek idzie winy bezkarnie.

O tym wiedział dobrze doświadczony, choć młody stosunkowo złodziej — Zakoński.

Toteż wczoraj, na pytanie przewodniczącego, czy przyznał się do paserstwa, odparł Zakoński, że do tej winy nie przyznaje się. Przyznaje się natomiast do tego, że te właśnie obligacje skradł adwokatowi w Lesznie. I chyba jako złodziej nie będzie odpowiadał za paserstwo!

Gdyby sąd dał wiarę Zakońskiemu, że ukradł papiery, będące przedmiotem rozprawy, musiałby go uniewinnić z zarzutu handlowania kradzionymi rzeczami, bo złodziej za paserstwo nie odpowiada.

Sąd stanął jednak na innym stanowisku:

**Nieście pomoc
na biedniejszym**

sku: nie dał wiary, że to Zakoński skradł obligacje w Lesznie i skazał go na 10 miesięcy aresztu za paserstwo. Jeśli zatem nawet kradł — to przynajmniej dzie sięm miesięcy odierpi za to, że był pa-

serem, choćby nawet swoim własnym lupem.

Kotecki i Meller zostali skazani na 8 i 6 miesięcy aresztu. Pozostali czterej podsądni zostali uniewinnieni. (g)

Zasiłki na wypadek choroby

wypłacane ubezpieczonym w Z.U.S.

Zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu w Z. U. S. za każdy dzień stwierdzonej niezdolności do pracy wskutek choroby, nie wyłączając niezdolności i świąt, poczynając od czwartego dnia niezdolności. Gdy jednak niezdolność ta wystąpi później niż w trzecim dniu choroby — od 1-go dnia niezdolności do pracy. Okres zasiłkowy wynosi 26 tygodni i liczy się od pierwszego dnia wypłacenia zasiłku. Jeżeli w pewnych okresach korzystania z pomocy leczniczej, ubezpieczony nie pobierał zasiłku, pomoc im przedłuża się aż do wyczerpania okresu zasiłkowego.

Zasiłek chorobowy wynosi tygodniowo 50 proc. przeciętnego tygodniowego zarobku ubezpieczonego z okresu zatrudnienia w ciągu ostatnich 13 tygodni przed zachorowaniem. Zasiłek

dzienny wynosi 1/7 zasiłku tygodniowego. Ubezpieczeni, mający na utrzymaniu więcej niż 2 dzieci, otrzymują dodatki do zasiłku chorobowego w wysokości 5 proc. przeciętnego tygodniowego zarobku na każde dziecko, poczynając od trzeciego, z tym, że zasiłek wraz z dodatkiem nie może przekraczać 65 proc. tygodniowego przeciętnego zarobku.

Prawo do zasiłku chorobowego nabywa zasadniczo pracownik dopiero po upływie 4-ch tygodni podlegania obowiązkowi ubezpieczenia. Ci jednak pracownicy, którzy w okresie ostatnich 12 miesięcy byli już ubezpieczeni z tytułu poprzedniej pracy conajmniej przez 26 tygodni, mają prawo do zasiłku od dnia objęcia nowego zatrudnienia.

Napad bandytów na plebanię

Dwuch ujęto, trzeci, ciężko ranny, zmarł

„Express Wieczorny” donosił już o zuchwałym napadzie rabunkowym dokonanym nocy onegdajszej na plebanię w Moszczenicy niedaleko Piotrkowa. Trzej zamaskowani zbrojniecy zakradli się w nocy na dziedziniec plebanii, steroryzowali nocnego dozorcę i przywiązali go do drzewa. Przez okno wtargnęli potem do pokoju, zajmowanego przez gospodynię księdza, którą również próbowali steroryzować. Jednak proboszcz, ksiądz Kiełduszyca dosłyszał hałas w swym mieszkaniu, wybiegł z pokoju i strzelił kilkakrotnie na postrach.

Bandyci rzucili się do ucieczki. Gdy wybiegli z plebanii zastąpił im drogę drugi dozorca nocy. Ale wówczas z broni zbrojnych padło kilka strzałów, na

szczęście niecelnych.

Wdrożona przez władze obława doprowadziła już wczoraj do odnalezienia kryjówek bandytów. Okazało się, że skryli się w jednej z zagród we wsi Bogusławice. Zbrojniecy nie poddali się i dopiero po gęstej wymianie strzałów udało się dwuch z nich ująć. Trzeci, zraniony ciężko, zmarł przed udzieleniem mu pomocy.

Stanisław Wawrzko i Józef Szychta, obaj znani w okolicy awanturnicy zostali przewiezieni do więzienia w Piotrkowie. Ciało zabitego, 25-letniego Józefa Kuźnika zostało zabezpieczone na miejscu.

Wszyscy trzej byli już poszukiwani przez władze śledcze. (f)

Parcele budowlane

przy ul. Retkińskiej i Krzemienieckiej do sprzedania

Zgłoszenia do p. **Hermana, Piotrkowska № 51 pr. ofic.**, pierwsze wejście, I piętro od 10—11 rano i od 4 do 5 i pół po południu w dni powszednie

TEATR POLSKI
(Śródmiejska 15).

Dziś i codziennie o godz. 8.30 wiecz. wyborna komedia muzyczna „Jadzia wdowa”, łącząca w sobie urok starożytności z kapitalnym humorem i sentymentalnym wdziękiem dawnych melodii. Na czele koncertowo zgranego zespołu Nina Wilińska i Michał Pluciński.
W sobotę o godz. 4-ej po poł. po cenach znizowanych „Jadzia wdowa”.

TEATR KAMERALNY.
(Cegielniana 27).

„Szkłanka wody”, przebojowa sztuka dana będzie dziś i codziennie o godz. 8.30 w'ecz.
W sobotę o godz. 4-ej po poł. i w poniedziałek o godz. 8.30 wiecz. dwa dodatkowe powtórzenia kapitalnej komedii Cwojdzńskiego „Teoria Einsteina” po cenach znizowanych.

TEATR POPULARNY.

Dziś w czwartek i w piątek o godzinie 8.15 wiecz. pełna sentymentu, ciepła i uroku komedia Dickensa „Świerszcz za kominem”.
W sobotę o godz. 4-ej po poł. i o godz. 8.15 wieczorem brawurowa komedia Kiedrzyńskiego „Ten stary warjat” w obsadzie premierów.

TEATR W SALI GEYERA.
(Potrkowska 295).

W sobotę i w niedzielę o godz. 7-ej w'ecz. oraz w niedzielę o godz. 4-ej po poł. grana obecnie z wielkim powodzeniem w Teatrze Popularnym świetna komedia Dickensa „Świerszcz za kominem”.

PALESTYNA TANCZY, GRA I ŚPIEWA.

Jutro, dnia 1-go października, o godz. 9-ej wieczorem wystąpi w sali Filharmonii tynni artysty palestyńscy Noemi Liff i Józef Gołand w programie p. t. „Palestyna tańczy, gra i śpiewa”. — Bilety do nabycia w kasie Filharmonii.

PROGRAM ROZGŁOSNI ŁÓDZKIEJ
POLSKIEGO RADIA.

CZWARTEK, dnia 30-go września

6.15—6.18: Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”,
6.18—6.38: Gimnastyka. 6.38—7.00: Muzyka (płyty). 7.00—7.10: Dziennik poranny 7.10—8.00: Muzyka (płyty) 8.00—8.10: Audycja dla szkół. 8.10—11.15: Przerwa. 11.15—11.40: Audycja dla szkół: Poranek muzyczny dla liceów. Wykonawcy: Janina Tillgner-Zakrzewska (sopran), Juliusz Bienkowski (tenor), Tadeusz Tułasiewicz (wiolon.), Władysław Rakowski (akomp.), dr. Zygmunt Sitowski (słowo wstępne). W programie pieśni w historycznym rozwoju (z Poznania). 11.40—11.57: Fryderyk Delius — W ogrodzie latem (płyty). 11.57—12.03: Sygnał czasu z Warszawy Hejnał z Krakowa.
12.03—12.15: Dziennik południowy. 12.15—20.20: Program na dzisiaj. 12.20—12.25: parę informacji. 12.25—13.00: Muzyka salonowa w wykonaniu kwartetu Rozgłośni Krakowskiej 13.00—13.55: Przerwa. 13.55—14.30: Muzyka operetkowa (płyty). 14.30—15.42: Koncert Zyczeń. 15.42—15.45: Łódzkie wiadomości giełdowe. 15.45—16.00: Wiadomości gospodarze.
16.00—16.15: „Na śpijdelku motocykla” — pogadanka Wacława Frenkla dla dzieci starsz. 16.15—16.45: Chór in. Moniuszki pod dyr. Stanisława Wiechowicza i wojskowa orkiestra dęta pod dyr. por. A. Szalowskiego (z Pozn.) 16.45—17.00: „Dziśkowsy zbierają plony”, feljton wygłosi Halina Mamelokowa.
17.00—17.50: Koncert Orkiestry Filharm. Warszawskiej pod dyr. Józefa Ozimńskiego (z Ciechocinka przez Toruń).
17.50—18.00: Poradnik sportowy.
18.00—18.15: Aktualności — „IV Tydzień Szkoły Powszechnej” — pogadanka — wygl. Aleksy Judasz z udziałem chóru szkoły powsz. z Nowego Złotna.
18.15—18.45: Mistrzowie tanga: Eduardo Bianco i Juan Llosoas (płyty). Audycja wymienna do Krakowa i Katowic.
18.45—18.50: Wiadomości sportowe lokalne.
18.50—19.00: Pogadanka aktualna
19.00—19.30: Powszechny Teatr Wyobraźni: — „Pulapka”, premiera słuchowiska oryginalnego Marii Morozowicz-Szczepkowskiej.
19.30—19.50: „Pańwo buduje się prac, a brońi krwią”, audycja, poświęcona junackim hufcom pracy.
19.50—20.00: Wiadomości sportowe.
20.00—20.45: Koncert rozrywkowy (ze Lwowa).
Wykonawcy: Orkiestra Tadeusza Seradńskiego, Bolesław Mierzejewski — pian. Irene Lipczyńska i M. Altenberg — 2 fortep.
20.45—20.55: Dziennik wieczorny.
20.55—21.05: „Narcyz Gryzel — bohatera robotnik pamiątek” — wygl. Bernard Poppa
21.05—21.45: D. c. koncertu rozrywkowego ze Lwowa.
21.45—22.00: „Doktor Piotr” — opowiadanie Stefana Żeromskiego.
22.00—22.30: Recital śpiewaczy Rose Brynthon.
22.30—22.50: Sonaty w wykonaniu Maryli Jonaszówny — fortepian.
22.50—23.00: Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, przegląd prasy i komunikat meteorologiczny.
23.00—23.30: Muzyka taneczna (płyty).

AUDYCJE ZAGRANICZNE.

20.10 KOPENHAGA: Koncert symfoniczny. Dyr. Malko.
20.10 KRÓLEWIEC: „Orleusz i Eurydyka” — Opera Glucka.
20.15 DROITWICH: Koncert symfoniczny.
20.30 RADIO PARIS: „Pelleas i Melisanda” — opera Debussy'ego. Akt I i II.
21.00 MEBIGLAN: „Adriana Lecouvreur” — opera Francesco Cilea.
21.15 FRANKFURT: Koncert Beethovenowski.
21.30 DROITWICH: Premier Neville Chamberlain przed mikrofonem.

Ze Zw. Rezerwistów

W poprzedniej wzmiance informowa-
liśmy czytelników o tym, w jakim celu
powstał Związek Rezerwistów. Tutaj
podajemy wyciąg ze statutu tej organi-
zacji.

Cel i środki działania nakreślono w
statucie Z. R. następujące:

1) Związek Rezerwistów ma na celu:
a) wychowanie obywatelskie swych
członków w myśl założeń ideologicz-
nych Marszałka Józefa Piłsudskiego w
kierunku potrzeb Państwa i jego siły
zbrojnej, urabiające z nich typ polskie-
go rezerwisty, świadomego swej współ-
odpowiedzialności za losy Państwa i od-
działującego w tym duchu na całe
społeczeństwo;

b) pomnażanie sił obronnych Pań-
stwa przez czynny udział w nakreśl-
onych przez władze wojskowe pracach
szkolenia i wychowywania wojskowe-
go;

c) potęgowanie tężyzny fizycznej
swych członków;

d) pracę kulturalno-oświatową z wy-
kluczeniem działalności politycznej;

e) roztaczanie nad swymi członkami
celowej opieki społecznej;

f) lojalną współpracę z innymi brat-
nimi organizacjami.

2) Do osiągnięcia powyższych celów
Związek Rezerwistów dąży z zachowa-
niem obowiązujących przepisów pracy
przez:

a) organizowanie i prowadzenie sy-
stematycznych ćwiczeń, kursów, zawo-
dów i t. p. w zakresie szkolenia i wy-
chowania wojskowego; współdziałanie
z władzami państwowymi w dziedzinie
związanej ze szkoleniem i wychowa-
niem wojskowym; dostarczanie zasob-
ów i środków na cele związane z wy-
szkoleniem wojskowym, wychowaniem
fizycznym i wychowaniem obywatel-
skim;

b) zakładanie świetlic i bibliotek, ur-
ządzanie odczytów, pogadanek, kur-
sów dokształcających, przedstawień,
wycieczek, wydawanie książek, bro-
szur, periodyków, pism odez w i t. p.
oraz urządzenie zebrań, akademii, pocho-
dów, defilad ku uczczeniu uroczystości o
charakterze państwowym i patriotycz-
nym, a także przyjmowanie udziału w o-
gólnych uroczystościach państwowych
i narodowych;

c) roztaczanie nad swymi członkami
opieki społecznej oraz udzielanie im po-
rad prawnych.

Komu tedy leży głęboko na sercu
pomnażanie sił obronnych Państwa po-
winien natychmiast zgłosić się do orga-
nizacji.

Adres Zarządu Okręgowego Z. R. ul.
Kilińskiego 49, tel. 17-000.

Ukarani przemysłowcy

Przed referatem karnym Inspekcji
Pracy toczyła się wczoraj wręcz nie-
zwykła sprawa.

Właściciele fabryki „Lipowianka”
przy ul. Lipowej 85 pp. Mordka Gotlib
i Józef Goldman, pod groźbą redukcji
zmusili zatrudnionych robotników do zor-
ganizowania spółdzielni. Udziały miały
kosztować 50 i 100 zł. Dla odrobienia
należności za te udziały robotnicy mieli
przez pewien czas pracować darmo. —
Z jednej więc strony właściciele korzy-
stali z bezpłatnej pracy, z drugiej zaś
uwalniali się od obowiązku płacenia
świadczeń za ubezpieczenie robotników
i t. d. — Trwało to dość długo, aż wrę-
ście robotnicy złożyli skargę do refe-
ratu karnego.

Po rozpoznaniu sprawy Goldman i
Gotlib skazani zostali na 1 miesiąc bez-
względnego aresztu, zaś kierownik fab-
ryki Cukierman — na 1 tydzień aresztu.

Samobójstwo starca

W godzinach popołudniowych dnia
wczorajszego jeden z lokatorów domu
przy ul. Zamenhofska 18 w ubikacji pod-
wórzowej, ku swemu niemałemu przera-
żeniu, odkrył wisielca.

Zaalarmowano pogotowie i policję.
Władze stwierdziły, iż desperatem
był 65-letni Jan Stencel, zamieszkały
przy ul. Zamenhofska 18, żyjący samotnie
i ostatnio bez pracy. Lekarz pogotowia
orzekł zgon. Ciało zostało przewiezione
do prosektorium.

Przyczyną rozpaczliwego kroku była
nędza, w jakiej desperat żył ostatnio. (1)

Arbitraż na kolejkach dojazdowych

Pracownikom przyznano 9 procent podwyżki. — Zatargi i strajki w fabrykach łódzkich

Naczelnik wydziału rozjemstwa w
ministerstwie opieki społecznej p. Pren-
nier, który mianowany został prze-
wodniczącym komisji arbitrażowej w zata-
rgu na kolejkach podmiejskich, nadesłał
wczoraj orzeczenie, wiążące obie stro-
ny. W myśl tego orzeczenia pracownicy
tramwajów podmiejskich otrzymali pod-
wyżkę płac w wysokości 9 proc. Pod-
wyżka ta umotywowana jest istotnym
wzrostem kosztów utrzymania. Co się
tyczy urlopów — orzeczenie pozostawia
tę sprawę niezmienną, uważając, iż

może ona być załatwiona tylko na pod-
stawie obowiązującej ustawy. Wynagro-
dzenie za wysługę lat winno być wypła-
cone według stawek z ubiegłego roku.
Orzeczenie obowiązuje z dniem 1 wrze-
śnia b.r.

Przed dwoma tygodniami zaledwie
zlikwidowany został długotrwały strajk
chałupników - trykociarzy, a już wczoraj
wybuchł nowy strajk, z powodu nie-
honorowania przez nakładców przyjęte-
go układu. Delegacja strajkujących in-

terweniowała wczoraj w inspektoracie
pracy i w starostwie grodzkim.

Niezależnie od tego delegacja inter-
weniowała wczoraj u naczelnika wydziału
przemysłowego zarządu miejskiego
inż. Przeździeckiego, wskazując, iż cha-
łupnicy niesłusznie karani są grzywnami
za nieposiadanie kart rzemieślniczych.
Delegaci oświadczyli, iż chałupnicy nie
pracują samodzielnie, jak rzemieślnicy,
lecz pozostają w stosunkach najmu z
nakładcami i z tego względu karanie ich
za nieposiadanie kart nie jest usprawie-
dliwione. Inż. Przeździecki obiecał po-
rozumieć się w tej sprawie z władzami
wojewódzkimi i wydać odpowiednie za-
rządzenie.

Wczoraj, w wyniku zamierzonej re-
dukcji robotników w fabryce „Koton”
przy ul. Rzgowskiej 26, wynikł strajk o-
kupacyjny. Powiadomiony o zatargu in-
spektor pracy wyznaczył konferencję
porozumiewawczą na dzień 1 paździer-
nika.

Jak wiadomo, w fabryce Tauscha,
przy ul. Kruczej 26 od dwóch tygodni
trwa strajk okupacyjny na tle zamierzo-
nej redukcji robotników, którzy domaga-
ją się podziału pracy i podwyżki płac.
Wczoraj odbyła się w tej sprawie kon-
ferencja w inspekcji pracy, na której
przedstawiciel firmy oświadczył, że u-
dzieli konkretnej odpowiedzi na żądania
robotników w ciągu 24 godzin. Wobec
powyższego narady odroczone.

Wczoraj odbyć się miała w inspekcji
pracy konferencja w sprawie zawarcia
umowy zbiorowej w przemyśle tasiem-
kowym. Dotychczasowa umowa została
przez właścicieli fabryk wypowiedziana.
Konferencja nie doprowadziła jeszcze
do porozumienia i odroczone została do
5 października.

W piątek rozstrzygnięć się sprawa e-
wentualnego strajku w rzeźni miejskiej
nr. 1 przy ul. Inżynierskiej. Jak już do-
nosiliśmy, inspektor pracy zapropo-
nował arbitraż, na który dyrekcja wyraziła
zgodę. Pracownicy postanowili odbyć
walne zebranie i zdecydować na nim
bądź zgodę na propozycję arbitrażu,
bądź też proklamować strajk. (1)

Skrzynka do listów

Do
Redakcji „Republiki”

w miejscu
ul. Piotrkowska 49

Na moje ręce Pan Dowódca Okręgu
Korpusu przesłał podziękowanie dla
wszystkich osób biorących udział w
pracach Komitetu akcji oświatowo-propa-
gandowej wśród poborowych roczni-
ka 1916.

Podając powyższe do wiadomości
z mojej strony wyrażam też podzięko-
wanie za pełne poczucia obywatelskie-
go i zrozumienia ustosunkowanie się do
pracy oświatowo-propagandowej wśród
poborowych podczas tegorocznego po-
boru głównego w Łdzu.

Starosta Grodzki Łódzki
Dr. H. Mostowski.

Maj... „na gapę”

sensacyjna i pełna zarazem humory-
stycznych powikłań powieść pióra
ADAMA NASIELSKIEGO
ukazała się już w najnowszym, 225-m
numerze tygodnika beletrystycznego

„Co Tydzień Powieść”

Do nabycia u każdego sprzedawcy
pism w całym kraju.

CENA EGZEMPLARZA 10 GROSZY

Oskarżony zbiegł z sądu

spodziewając się wyroku skazującego

Z sali sądu grodzkiego w przerwie
niepowszedniej rozprawy zbiegł wczoraj
jeden z trójki oskarżonych.

Odpowiadały dwie siostry Władysła
wa i Marianna Sobczak, które wraz z
trzecim oskarżonym Kazimierzem Sko-
neczko — zajmowały się pośrednictwem
matrymonialnym, połączonym z oszust-
wami na szkodę łatwowiernych.

Obie siostry początkowo działały w
całkowitej zgodzie z prawem. Po pew-
nym czasie poznały Skonecznego, któ-
ry obu przypadł do gustu, i wówczas,
przekonane, że ten dobrze się prezen-
tujący młody człowiek będzie miał po-
wodzenie i u ich klientek — przyjęły
go do spółki.

Zadaniem Skonecznego było dopro-
wadzenie kandydatek do stanu małżeń-
skiego do tego punktu, w którym mowa
już była o posagu, lub przynajmniej o
zaliczce na posag. Skoneczny, występu-
jący jako narzeczony, świadom, że się
tej lub innej młodej kobiecie podoba —
wysuwał propozycje założenia jakiegoś
przedsiębiorstwa, lub nabycia mebli; —

obie siostry namawiały jego narzeczona
by się nie wahała i zaliczkę na posag
wplaciła.

Po zainkasowaniu należności, Sko-
neczny zrywał „zareczyny” i osiągniętą
zaliczką dzielił się z siostrami.

Tego rodzaju zarzuty stawia podsa-
dny wczorajszym akt oskarżenia, cytują-
jąc szczególnie wypadek służącej Matu-
siakówny na 650 zł.

Oskarżony Skoneczny tłumaczył się
przed sądem, że z Matusiakówną zamie-
rzał się istotnie ożenić i że już dali na
zapowiedzi.

Sąd zarządził przerwę i udał się na
naradę, by zdecydować, czy zasłać
informację co do zapowiedzi w parafii,
czy też nie brać pod uwagę tego wyja-
śnienia oskarżonego.

Skoneczny, przekonany, że za chwilę
sąd wyjdzie z wyrokiem, skazującym go
na więzienie, mając widać nieczyste su-
mienie — zbiegł.

Rozprawa została odroczone, a za
zbiegłym wdrożono pościg. (g)

O sekwestr rzeźni № 2

zabiega pełnomocnik dawnej gromady bałuckiej

Przed kilku dniami w sprawozdaniu
z odbytej w magistracie konferencji pra-
sowej, omówiliśmy kłopoty, jakie ma
obecnie zarząd miejski z rzeźniami łódz-
kimi — nr. 1 przy ul. Inżynierskiej i nr.
2 (bałuckiej) przy ul. Łagiewnickiej.

Rzeźnia miejska nr. 1 będąca w po-
siadaniu koncesjonariuszy, znajduje się
naruszenie pod sekwestrem sądowym, za-
rządzonym na prośbę magistratu, zaś
rzeźnia nr. 2 prowadzona jest bezpośre-
dnie przez miasto.

Wczoraj bawił w Łdzu adw. Paciorko-
wski z Warszawy, który reprezentuje
interesy dawnej gromady Bałuty, będącej
niegdyś właścicielką rzeźni bałuckiej.
Chodzi o to, iż czterej spadkobier-

cy dawnych członków gromady wystą-
pili przeciwko zarządowi miejskiemu,
twierdząc, iż eksploatuje on nieprawnie
rzeźnię bałucką. Sprawa znajduje się w
sądzie i jeszcze nie została rozstrzygnięta.

W związku z tym adw. Paciorko-
wski w imieniu czterech członków gromady
złożył wczoraj w wydziale han-
dlowym sądu okręgowego wniosek o
ustanowienie sekwestru sądowego w
rzeźni nr. 2 do czasu rozstrzygnięcia
sporu.

Interesująca ta sprawa rozpatrzona
będzie na niejawnym posiedzeniu sądu
w najbliższych dniach. (1)

Spożyli oblane naftą zabite mięso

Władze sanitarne nakazały pozostałe mięso spalić

Przed kilkunastu dniami we wsi Jan-
kowie powiatu brzezińskiego wybu-
chła epidemia wśród trzody chlewnej.
Ponieważ istniało niebezpieczeństwo za-
wleczenia tej epidemii również do są-
siednich powiatów, a powiaty te są
głównymi dostarczycielami mięsa dla
Łodzi — wojewódzkie władze weter-
ynaryjne nakazały zniszczenie wszyst-
kich, dotkniętych zarazą, świń. Ze wzglę-
dów bezpieczeństwa nakazano równo-

ześnie polać mięso zabitych świń naftą
i zakopać je w ziemi.

Tymczasem w kilka dni później, oko-
liczni wieśniacy odkopali mięso i spożyli
je. Skutki były fatalne. Zanotowano kil-
kanaście wypadków groźnego otrucia.
Chorych odwieziono częściowo do szpi-
tala w Tomaszowie, częściowo do Ło-
dzi. Władze weterynaryjne nakazały
natychmiastowe przeprowadzenie rewizji
i nieskonsumowane jeszcze mięso po-
lecić spalić. (1)

Nieprawny przewóz pasażerów

Ciekawa sprawa przed sądem starościńskim

Alfons Teppel, kierownik fabryki wy-
robów metalowych firmy Kurt Günther
przy ul. Kątnej 5 odpowiadał wczoraj
przed referatem karnym starostwa
grodzkiego za zarobkowy przewóz pa-
sażerów i został ukarany aresztem na
dni 14.

Niepowszednie jest tło tego wykro-
czenia. Oto w fabryce, która kieruje
Teppel trwa już od dłuższego czasu

strajk. Obwiniony werbował nowych
robotników i samochodem ciężarowym
przewoził ich do fabryki.

Ponieważ transportowaniem osób
mogą się zajmować tylko koncesjona-
wane przedsiębiorstwa autobusowe —
Teppel, który tą drogą próbował zła-
mać strajk w fabryce — został odno-
wiednio ukarany. (1)

Kurier Handlowo-Przemysłowy

„REPUBLIKA“ z dnia 30 września 1937 r.

Dział gospodarczy — tel. 211-66.

Surowce, migracja, dewizy

Przed dwoma dniami „Republika“ przyniosła w tym samym numerze wiadomość o zarządzeniach Ministerstwa Przemysłu i Handlu, mających na celu zapewnienie przerobu kotoniny krajowej przez przedsiębiorstwa bawełny oraz streszczenie mowy wice-ministra przemysłu i handlu, dra Rosego, na zgrupowaniu Ligi Narodów w Genewie.

Zarządzenie, o którym mówimy, może służyć za ilustrację dla mowy wice-ministra.

W okresie, gdy kraje produkujące „tradycyjny“ surowiec włókienniczy głowią się nad zagadnieniem jego zbytu, gdy cena jego zniżyła — zmuszeni jesteśmy, kosztem poważnego wysiłku finansowego, a z uszczerbkiem dla jakości wytworu, lansować zastępczy surowiec krajowy. Ten stan rzeczy ma w dużej mierze, jak wszyscy wiemy, źródło w oszczędności środków dewizowych, które możemy wygospodarować przy istniejącym układzie naszego bilansu wypłat.

Słusznie przeto na tę stronę zagadnienia położył akcent polski wice-minister handlu w Genewie. Pisaliśmy zresztą przed kilkunastu dniami, że na tę też — a nie polityczną — kolonialną — stronę problemu akcent położyła komisja badania problemu surowcowego. Nie trzeba dodawać, że takie ujęcie zgodne jest z pozycją wielkich mocarstw „zaspokojonych“, na czele z Anglią — co też znalazło wyraz w ostatniej wielkiej mowie Edena w parlamencie.

P. wice-minister Rose przy nadarzającej się okazji powtórzył słuszną tezę: dla poprawy dobrobytu świata nie starczy ułatwić ruch towarów; trzeba w nie mniejszej mierze ułatwić ruch kapitałów i ludzi. Nowością jest jednak wśród tych dwu elementów, położenie nacisku raczej na ruch ludnościowy. Jest to zapewne wyraz szczególnego układu sytuacji w Polsce, a także — obserwacji praktycznych, świadczących, że „budzenie“ ruchów kapitałów stanowi sferę bodajże najtrudniejszą. Znamienne jest też, że — wbrew ujęciu potocznemu — p. wice-minister, zupełnie analogicznie jak w kwestji surowców, trudności związał w gruncie rzeczy nie tyle z kwestią terenową, co znow — z dewizową. Problem transferu osadniczego w oświetleniu dra Rosego wysunął się bowiem na czoło.

Surowce i migracja sprowadzają się w ten sposób w pewnej mierze do wspólnego mianownika, którym jest transfer dewizowy.

W tym kierunku, jak możemy z mowy pana wice-ministra wnioskować, Polska oficjalna oczekuje konkretnych posunięć. Ten jest bowiem sens apelu do Ligi, aby poniechała coraz doskonalszych diagnoz, a przystąpiła do realizacji (domyślnie — chociażby mniej doskonałych) konstrukcji praktycznych.

Dr. A. Z.

Chaos w sowieckiej produkcji samochodowej

Prasa sowiecka donosi, że produkcja fabryk samochodowych w Moskwie i w Gorkij jest niedostateczna i kształtuje się poniżej obowiązującego minimum. Manco produkcji za okres 8 miesięcy r. b. wynosi 13 tys. wozów ciężarowych i 5.500 samochodów osobowych. Najgorzej przedstawia się jednak produkcja części zapasowych, gdzie niedobór wynosi około 80 mln. rubli.

W produkcji samochodowej panuje — jak pisze „Prawda“ — zupełny chaos, wskutek którego ap. fabryka w Gorkij przyniosła w ciągu 8 miesięcy r. b. 26 mln. rubli strat, a to wskutek (andelnej) produkcji.

Czas zimowy

na giełdach amerykańskich

Od dnia 27-go września r. b. na wszystkich giełdach w Nowym Yorku, zarówno towarowych, jak i pieniężnych wprowadzono czas zimowy, w związku z czym wszystkie notowania tych giełd kończą się o jedną godzinę później, aniżeli w okresie letnim.

Łódź szuka gotówki

Ultimo września mia pod znakiem dużej ciasnoty na rynku pieniężnym

Ultimo wrześniowe na łódzkim rynku pieniężnym kształtuje się dość ciężko, pod znakiem bardzo znacznego zapotrzebowania na gotówkę. Liczba zobowiązań płatnych na ultimo września jest bardzo poważna, większa niż w poprzednim miesiącu, gdy tymczasem wpływ gotówki był ostatnio dość słaby. Cały wrzesień przeszedł bowiem w branży włókienniczej wskutek świat żydowskich i ciepłych pogód pod

znakiem niewielkiej obrotów, przy czym znakomita większość transakcji została zawarta na kredyt, na rachunek otwarty, bądź też przy pokryciu wekslowym. Ponieważ kupcom zależy w obecnej sytuacji o progę sezonu na dalszym kredycie, to też poszczególne firmy handlowe zmobilizowały wszystkie rozporządzone środki, aby móc wykupić swe zobowiązania. Naturalnie taki stan rzeczy wzmógł jesz-

cze zapotrzebowanie na gotówkę wśród drobnego przemysłu.

Nie bez większego wpływu na płynność w niektórych działach produkcji pozostał fakt zmienionych warunków nabywania półfabrykatów przez przemysł tkacki branży wełnianej. Wskutek kompletnego wyczerpania przez handel hurtowy przedzą wełnianą kredytów, jakie poszczególne firmy miały przyznane przez przemysł przedziałniczy, mały przemysł konsumujący przedzę wełnianą mógł ją otrzymywać ostatnio tylko za gotówkę. Oczywiście wyczerpało to środki pieniężne drobnych producentów do maksimum.

Stosunkowo znacznie też lepiej kształtuje się płynność w przemyśle bawełnianym, zwłaszcza większym.

W nakreślonych warunkach nacisk ze strony handlu i przemysłu na wszystkie instytucje finansowo-kredytowe był znaczny. Naturalnie firmy, dysponujące wolnymi kapitałami na rachunkach bieżących wykorzystwały swe zasoby, ponadto oddane zostały do dyspozycji banków — bardzo znaczne portfele wekslowe.

Mimo dość znacznego zapotrzebowania na gotówkę i niewątpliwiej ciasnoty oraz braku środków pieniężnych — istnieje, że ultimo przejdzie bez wstrząsów i trudności wyżej omawiane nie znajdują bardziej jaskrawego wyrazu. (w.)

Konwencja przedziałnic zesankowych

została przedłużona na dalsze 3 lata

Umowa konwencyjna przedziałnic wełnianej zesankowej zawarta była z ważnością do dn. 31 grudnia 1937 z tym, iż przedłużona być winna przed upływem 1 października br., w przeciwnym bowiem razie umowa wygasła i konwencja ulegała rozwiązaniu. W tym wypadku okres likwidacyjny trwałby od 9 do 12 miesięcy.

Aby jednak uniknąć likwidacji wspólnych kredytów, wspólnego inkasa itd., która to likwidacja miała się już rozpocząć 1 października r. b., wszystkie

przedziałnice, należące do umowy konwencyjnej wraz z dotychczasowym udziałem, Spółka Akcyjna H. Dietel w Sosnowcu,

PODPISAŁY W DNIACH OSTATNICH NOWĄ UMOWĘ,

która przedłuża i umacnia przepisy dotychczas obowiązujące, a które miały ewentualnie ulec likwidacji.

Umowa konwencyjna przedziałnic wełnianej zesankowej, przedłużona została NA LAT TRZY.

Handlarze przedzą bawełnianą finansują

drobny przemysł tkacki. — Zwiększony zbył przedzą trykotażowej

W związku ze zwiększeniem produkcji w przemyśle trykotażowym i pończosznym, ostatnio wzrosło znacznie zapotrzebowanie na przedzę „Macco“, używaną do wyrobu artykułów dzianych, trykotażowych i pończosznicych. Zbyt tej przedzy jest obecnie duży. Warunki pokrycia są dość łagodne, bowiem stali i pewni klienci mogą bez zbytnich trudności otrzymać półfabrykat za pokryciem wekslowym z terminem 3-4 miesięcznym, wzgl. na rachunek otwarty.

Nie można tego powiedzieć o przed-

zą z bawełny amerykańskiej, która sprzedawana jest wyłącznie za gotówkę. Powoduje to, iż wielu drobnych producentów zaopatruje się w przedzę nie bezpośrednio w fabrykach lecz u handlarzy, którzy udzielają kredytu, licząc sobie wzamian, oczywiście, nieco wyższe ceny.

Zbyt przedzy z bawełny amerykańskiej ostatnio nieco się zmniejszył, wskutek czego zapasy tego półfabrykatu utrzymują się ostatnio na niezmiennym poziomie. (h.)

Europa zwiększa zakupy bawełny

natomiast na rynku amerykańskim i na rynkach wschodnich zbyt jej maleje

Niezależnie od dalszej niżki cen bawełny, położenie amerykańskiego rynku bawełnianego pogarsza się również wskutek malejącego zbytu tego surowca.

Główną przyczyną słabej sprzedaży bawełny jest przede wszystkim spadek zakupów ze strony przedsiębiorstwa amerykańskiego, oraz zmniejszony zbył bawełny na rynkach wschodnio-azjatyckich (Japonia, Chiny). Podczas gdy w r. 1936 od 1 sierpnia do 15 września przedsiębiorstwa amerykańskie zakupiły 728 tysięcy bel, a na rynki Dalekiego Wschodu poszło 118 tysięcy bel, czyli ogółem 846 tysięcy bel, to w tym samym okresie r. b. Ameryka zakupiła tylko 564 tysiące bel, a Daleki Wschód 103 tysiące, czyli ogółem 667 tysięcy bel, co oznacza, że zbyt na tych rynkach w początkach bieżącego sezonu zmniejszył się o około 180 tysięcy bel.

W przeciwieństwie do powolnego rozwoju transakcji bawełny amerykańskiej na rynku wewnętrznym i rynkach wschodnio-azjatyckich, poważny wzrost zakupów bawełny amerykańskiej obserwujemy w Europie. Przedsiębiorstwa europejskie zakupiły w obecnym sezonie (od 1 sierpnia) ogółem około 400 tysięcy bel bawełny, podczas gdy w tym samym czasie 1936 r. odnośne zakupy wynosiły 324 tysiące bel, co oznacza, że wzrosły one o około 22 procent.

Jest rzeczą charakterystyczną, że

wzrost zakupów bawełny amerykańskiej przez kraje europejskie rozwija się mniej więcej równoległe do spadku cen bawełny, co tłumaczy się tym, że kraje, w których istnieje ograniczenie dewizowe, są w stanie, dzięki spadkowi cen bawełny, zwiększyć rozmiary swych zakupów.

Jak widzimy, wzrost zakupów bawełny amerykańskiej przez kraje europejskie tylko w części kompensuje spadek zbytu jej na innych rynkach, co nie pozostaje bez wpływu na kształtowanie się sytuacji na giełdach surowcowych. (u)

Reorganizacja transakcji wiązanych

pod kątem centralizowania firm importerskich i eksporterskich

Pod przewodnictwem p. min. przem. i handlu A. Romana z udziałem p. wice-min. Sokółowskiego, odbyło się zebra- nie plenarne Komisji Obrótu Towarowego, poświęcone sprawie transakcji wiązanych oraz organizacji praktyk handlowych zagranicą. Oba te problemy zawarte były wśród postulatów czerwcowej konferencji eksportowej.

Odnosnie transakcji wiązanych ustalono, że winny one być utrzymane, przy zreformowaniu techniki ich rozwikłania w ten sposób, aby uniknąć dezorganizacji rynku wewnętrznego oraz rynków eksportowych, pojawiającej się przy nadmiernym rozszerzeniu firm im-

porterskich i eksporterskich. Powołano w związku z tym podkomisję dla przygotowania szczegółowych norm, organizujących transakcje wiązane.

W sprawie praktyk zagranicznych postanowiono niezwłocznie uruchomić system, przewidujący subsydiowanie praktyk, odbywanych najpierw w firmach krajowych, a następnie zagranicznych.

System ten połączony będzie za staranną selekcją kandydatów i przygotowywaniem ich do pełnego wykorzystania praktyki, zachęcającego do podjęcia samodzielnej pracy w eksporcie.

Polskie opony samochodowe

na rynkach zagranicznych

Wraz ze stałym rozwojem przemysłu chemicznego w Polsce postępuje również szybkimi krokami naprzedz pokrewny mu przemysł gumowy, który zaczyna odgrywać coraz poważniejszą rolę w naszym eksporcie.

W ciągu ośmiu miesięcy b. r. wyniósł on 321 tys. złotych, co stanowi duży wzrost w porównaniu z sumą 270 tys. za ten sam okres roku ubiegłego. Głównym artykułem eksportowym były: obuwie gumowe, obcasy gumowe, nicy gumowe, opony i dęłki i t. d. Z miarą rozwoju i doskonalenia się produkcji artykułów gumowych jest fakt, że gdy w roku 1926 nie mieliśmy praktycznie fabryk gumowych opon, obecnie mamy produkcję opon samochodowych nie ustępujących oponom najlepszych marek zagranicznych. Obecnie np. Jugosławia i Holandia zakupiły pewną ilość naszych opon samochodowych, które niewątpliwie przyczyniają się do popularyzacji za granicą polskiej wytwórczości.

Wskaźnik produkcji

Obliczony przez Instytut Badania Konjunktury Gospodarczych i Cen wskaźnik produkcji przemysłowej podniósł się z 86,4 w lipcu r. b. do 87,2 w sierpniu r. b., czyli o 1 proc., przewyższając poziom z sierpnia r. ub. o 19 proc.

Znaczny wzrost produkcji wykazały przemysły: metalowy, hutnictwa żelaznego, odzieżowy, spożywczy i drzewny. Ogólny wzrost wytwarzania był zahamowany przez przejściowe ograniczenie produkcji w przemyśle miedziowym i węglowym.

Giełda pieniężna

Warszawa, 29 września.

Na dzisiejszym zebraniu giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie tendencja dla dewiz była słabsza, przy obrotach niewielkich. Notowano: Amsterdam 292,50 Bruksela 89,05 Kopenhaga 116,85 Londyn 26,17, Nowy Jork — 5,29,13 Nowy Jork kabel 5,29,38, Paryż 18,13 Praga 18,45, Sztokholm 134,95, Zurych 121. Tranzakcja dokonana a nienotowana: Wiedeń po 99. Bank Polski płacił za dolary amerykańskie i kanadyjskie 5,27, floreny holenderskie 291,50, franki francuskie 17,83, franki szwajcarskie 121, belgi belgijskie 88,80, funty angielskie 26,08, funty palestyńskie 25,90, guldeny gdańskie 99,80, korony czeskie 17, korony duńskie 116,30, korony norweskie 130,85, korony szwedzkie 134,30, liry włoskie 22,30, szylingi austriackie 96,50, marki fińskie 11,20, marki niemieckie 114, marki niemieckie srebrne 123. AKCJE. Dla akcji tendencja była słaba, przy obrotach ograniczonych. Notowano: Bank Polski 108, Cukier 36, Węgiel 26—25,75, Lilpopy 53,50—53,25, Modrzejów 9,90, Starachowice 31,75—31,25, Haberbusch 42,25. Tranzakcje dokonane a nienotowane: Rudzki 7,90—7,65, Zyrardów 52,50.

PAPIERY PROCENTOWE. Dla papierów procentowych zarówno państwowych jak i prywatnych tendencja była utrzymana, przy większych obrotach po wewnątrz. Notowano: 3 proc. inwestycyjna I emisja 68, seria 80,10, II emisja 68,75, 4 proc. dolarowa 38,25, 4 proc. konsolidacyjna 58,63—58,88, drobne odcinki — 58,50—58,75, 5 proc. kolejowa 59, 4 i pół proc. pożyczka wewnętrzna 55,75—55,45—56, 4 i pół proc. listy ziemskie 55,75—55,25—55,63, 5 proc. Warszawy z 1933 r. — 62,25—62,13—62,25. Tranzakcje dokonane a nienotowane: 5 proc. Warszawy stare 64,50, 5 proc. Łodzi z 1933 r. — 56, 3 proc. państwowa renta ziemiska 56.

GIEŁDA ŁÓDZKA.

Na wczorajszym zebraniu giełdowym w Łodzi notowano: poz. inwestycyjna I-iej em. 68,00 — 67,50, poz. inwestycyjna II em. 69,20 — 68,75, dolarówka 38,50 — 38,25, poz. konsolidacyjna grube 58,75 — 58,50, poz. konsolidacyjna drobne — 58,50 — 58,25, poz. wewnętrzna 56,25 — 56,00, Bank Polski 107,50 — 107,00, 5 proc. L. Z. m. Łódź za 33 r. 56,25 — 56,00, Kolej Elektr. Łódzka 600,00 — 590,00. Tendencja mocniejsza.

ŁÓDZKA GIEŁDA ZBOŻOWA.

Na wczorajszym zebraniu łódzkiej giełdy zbożowo-towarowej notowano: pszenica 31,50 — 32,25, pszenica zbierana 30,50 — 31,50, jęczmień przemiatowy 22,50 — 23,50, mąka żytnia 65 proc. 33,25, mąka pszenna 65 proc. 44,75, rzepak 59,00 — 61,00, kasza gryczana 37,00 — 38,00, siemie

NOTOWANIA BAWELNY

z dnia 28-go września 1937 roku.
DWY JORK: Loco 8,66, październik 8,51, listopad 8,42, grudzień 8,33—34, styczeń 8,55, luty 8,36, marzec 8,38—39, kwiecień 8,43, maj 8,48, czerwiec 8,52, lipiec 8,57.
NEWY ORLEAN: Loco 8,42, październik 8,42—45, grudzień 8,41—42, styczeń 8,45, marzec 8,51, maj 8,63—64, lipiec 8,77—79.
LIVERPOOL: Loco 5,05, wrzesień 4,82, październik 4,82, listopad 4,88, grudzień 4,90, styczeń 4,94, luty 4,97, marzec 5,00, kwiecień 5,03, maj 5,06, czerwiec 5,08, lipiec 5,10, sierpień 5,12, wrzesień 5,14, październik 5,16.
Giza: Loco 7,53, wrzesień 6,55, październik 6,55, listopad 6,58, grudzień 6,94, styczeń 7,06, luty 7,18, marzec 7,18, kwiecień 7,24, maj 7,24, czerwiec 7,33, lipiec 7,33, sierpień 7,33, wrzesień 7,33.
Egipska: Loco 8,33, wrzesień 7,94.
Upper: Loco 6,76, wrzesień 6,32, październik 6,27, listopad 6,17, styczeń 6,15, marzec 6,19, maj 6,24, lipiec 6,27.
BREMA: Loco 10,33, grudzień 9,45, styczeń 9,52, marzec 9,33, maj 11,11, lipiec 10,19.
ALEKSANDRIA: Sakellaridis: Listopad 14,93, styczeń 15,03, marzec 15,08.
Giza: Listopad 13,27, styczeń 13,30, marzec 13,42.

Sztuczne włókna we Włoszech

Produkcja lanitalu w I półroczu b. r. wyniosła we Włoszech 6.197 q. wobec 629 p. w analogicznym okresie r. ub. Produkcja nie osiągnęła w 1937 roku projektowanej liczby 25 tysięcy ton, a to głównie wobec braku odpowiedniego surowca — kazeiny. Jakkolwiek udało się Włochom w głównych centrach przemysłu mleczarskiego poważnie zwiększyć jej produkcję, to jednak wobec znacznej wyższości cen na sery, dostawy kazeiny są niedostateczne. Zwiększyła się natomiast produkcja lanitalu z zagranicznej kazeiny, której w czerwcu roku b. przywieziono 2.443 q.

Ogromne postępy wykazuje fabryka wełny z celulozy, a mianowicie produkcja jej wzrosła z 242.445 q. w I półroczu r. ub. do 337.674 q. w analogicznym okresie r. b.

Fabrykacja sztucznego jedwabiu wzrosła w mniejszym stopniu, a mianowicie o 12,5 proc.

HENRYK ŁADOSZ W ŁODZI

Niebywałym powodzeniem cieszą się w restauracji „Roma” wieczory artystyczne znanego w całej Polsce recytatora Henryka Ładosza („Wujaszka radiowego”). Nie dziwnego, że ulubiony ten lokal jest licznie odwiedzany przez wszystkich, którzy łakną lekko i kulturalnej rozrywki. Ładosz występuje w „Romie” tylko jeszcze dziś, w czwartek, wieczorem, jest to więc ostatnia okazja do usłyszenia tego utalentowanego artysty.

Pogorszenie koniunktury światowej

pod wpływem wojny na Dalekim Wschodzie

Sprawozdanie miesięczne Austriackiego Instytutu Badania Koniunktur Gospodarczych i Cen stwierdza, że ruch cen na rynkach światowych w sierpniu r. b. pozostawał pod wybitnym wpływem wydarzeń na Dalekim Wschodzie. Na ogół przeważała tendencja zniżkowa cen surowców przemysłowych, zboża i innych towarów.

Bardzo ważnym momentem jest, zdaniem Instytutu, zmiana polityki gospodarczej Stanów Zjednoczonych, która zaznaczyła się ostatnio. Obniżka stopy dyskontowej przez amerykańską bank emisyjny, jako też zwolnienie złota przez skarbnicę państwa i oddanie tego złota do dyspozycji bankom rezerwy federalnej, wskazuje, że

Urząd amerykański dąży do ożywienia działalności inwestycyjnej. Wywoła to niewątpliwie wzrost kursów akcji i papierów procentowych, co odbije się także na tendencji giełd europejskich.

Ogólna koniunktura światowa w każdym razie nie przedstawia się tak optymistycznie jak przed kilkoma miesiącami. Przypuszczalnie jednak ostatecznie koniunktury będzie na razie tylko przejściowo. Utrzymująca się wciąż jeszcze duża płynność rynków pieniężnych i wzrastające zapotrzebowanie na sprzęt wojenny wskazują, że najbliższe miesiące nie przyniosą większej depresji.

Więści SPORTOWE

Reprezentacja Łodzi na mecz lekkoatletyczny ze Śląskiem

W dniu wczorajszym ustalona została kobieca reprezentacja lekkoatletyczna Łodzi na mecz niedzielny ze Śląskiem. Przedstawia się ona następująco: 100 mtr.: Kamińska, Żelazka II, 200 mtr.: Majchrzakówna, Głazewska, rez. Żelazka, 800 mtr.: Wodnicka, Wójcikówna 80 mtr. płotki Wajsołowa, Janicka, dysk: Wajsołowa, Głazewska, kulą: Wajsołowa, Kwaśniewska, oszczep Kwaśniewska, Wajsołowa, skok w dal: Słomczewska, Kamińska, skok wwyż: Wajsołowa, Słomczewska, rez. Noskiewiczówna. Sztafety: Kamińska Żelazka, Majchrzakówna, Głazewska, rez. Janicka.

Kto walczy

w ramach meczu IKP — Heros

W związku z meczem bokserskim I.K.P. — Heros, który odbędzie się w ramach jubileuszu 10-lecia klubu I.K.P., w nadchodzącą niedzielę, podajemy zestawienie par, które będą walczyć: waga musza: Popielaty (IKP) — Kowalski (H.), waga kogucia: Spodenkiewicz (I.K.P.) — Pfeifer (H.), waga piórkowa: Bartniak (IKP) — Fuchs (H.), waga lekka: Czesławski (IKP) — K. Kästner (H.), waga półśrednia: Schön (I.K.P.) — H. Kästner lub Kretschmar; waga średnia: Chmielewski (IKP) — Bode (IKP), waga półciężka: Pietrzak (IKP) — Müller

DR. MED.

M. RUNDSTZEIN
AKUSZER-GINEKOLOG
 Pomorska 7, tel. 127-84
 POWRÓCIŁ

Dr. E. Gutman

choroby dzieci

Gdańska 26, tel. 173-00.
 ord. codz. 3—6 pp.

DR. MED.

Al. Kopciowski
Piotrkowska 8

przyjmuje od godz. 1,30—2,30 i od godz. 7—8
 telefon 232-55.

LEKARZ-DENTYSTA

R. GLIK-LIBERMAN
Przejazd 8

tel. 153-72
 POWRÓCIŁA

DR. MED.

Juliusz BAUM
 Chor. kobiece i położnictwo
CEGIELNIANA 17

Przyjmuje od 12—2 i od 4—6 w.

Nasz reporter zanotował:

W mieszkaniu własnym przy ul. Ogrodowej Nr. 26, w zamiarze samobójczym zażyła jodyny 34-letnia Franciszka Woźniak. Lekarz pogotowia po udzieleniu pomocy na miejscu, pozostawił desperatkę pod opieką domowników, orzekając stan nie budzący obaw.

Walentyna Wojciechowska, zam. przy ulicy Popiela Nr. 12, została doprowadzona do komisariatu policji za pozostawienie w wydziale opieki społecznej przy ul. Zawadzkiej 11 swych trojga dzieci, liczących lat 13, 11 i 9 Dorastające już dzieci wskazały oczywista adres matki, która została ujęta.

Przy zbiegu ulic Narutowicza i Piotrkowskiej została potrącona przez jadącego na rowerze kolarza Salomea Wojdyławska, bezrobotna, bez stałego miejsca zamieszkania. Lekarz pogotowia skierował poszkodowaną do szpitala w Radogoszczu.

Z budki węglowej Gołdy Łatańskiej przy ulicy Lipowej Nr. 40, nieznany sprawcy skradł kilka korcy węgla, wartości 40 zł.

Z mieszkania Józefy Derba przy ul. Żydowskiej Nr. 22 nieznany sprawca skradł różne rzeczy, wartości 50 zł.

Z mieszkania L. Kalmanowicza przy ulicy Zgierskiej Nr. 61 nieujawnieni sprawcy skradli gotówki 100 zł

We wszystkich wypadkach zarządono poszukiwania.

Kronika szachowa

RESHEVSKI POKONAŁ KERESA.

W 11 rundzie turnieju kandydatów do mistrzostwa szachowego świata ledwo zwycięstwo uzyskał Keres, wygrywając z Pietrowem, Partie Capablanca — Reshevski, Flohr — Elliskases i Fine — Ragozin zakończyły się wynikiem remisowym.

W 12 rundzie turnieju największą niespodziankę wywołała pierwsza porażka Keresa, poniesiona w spotkaniu z Elliskasesem, ujmującym w drugim kole turnieju rewelacyjną wprost formę. W efektywny sposób rozstrzygniętą na swoją korzyść Capablanca partię z Ragozinem. Pozostałe spotkania Flohra z Reshevskim i Fina z Pietrowem zakończyły się pokojowym wynikiem. W dogrywaniu oddolnych partii z poprzednich rund święcił Elliskases ponowny tryumf, wygrywając końcówkę z Capablanką. Również Reshevski, po długim oporze musiał skapitulować przed Pietrowem.

13 runda turnieju okazała się fatalną dla Keresa, który po 42 posunięciach musiał uznać wyższość Reshevskiego. Uporczywa walka pozycyjna między Flohrem a Capablanką zakończyła się po 32 posunięciach nierozegraną, tak samo po 10-godzinnej grze partie Pietrow — Ragozin i Fine — Elliskases.

Stan turnieju przed ostatnią rundą: Keres — 8 i pół p., Fine — 7 i pół p., Capablanka i Reshevski — po 7 p., Flohr — 6 i pół p., Ragozin i Elliskases — po 5 i pół p. i Pietrow — 4 i pół p.

W 14 i zarazem ostatniej rundzie turnieju grają Keres z Capablanką, Fine z Reshevskim, Ragozin z Flohrem i Pietrow z Elliskasesem. O 1 nagrodę walczą Keres i Fine. Szanse amerykańskiego championa są minimalne, gdyż Keresowi dla przypiętowania swego zwycięstwa potrzeba tylko pół punkta, wówczas gdy Fine w tym samym celu musi wygrać z Reshevskim, co wydaje się mocno problematyczne.

OTWARCIE SALONU SZTUKI KAROLA ENDEGO.

Łódź, która nie obfituje ani w muzea, ani galerie obrazów, wzbogaci się obecnie o nowy Salon Sztuki, jaki powstaje w inicjatywę znanego ze swojej działalności artystycznej Karola Endego — wytrawnego pejzażysty i wybornego renowatora starych obrazów.

Wszedłszy w porozumienie z szeregiem poważnych osobistości ze świata palety, Karol Ende nabył dla salonu swego obrazy tego rodzaju mistrzów jak: Axentowicz, Fałat, Kossak, Wyczółkowski, Jan Matejko, Stachiewicz, Styka, Rychter-Janowska, Władysław Hoffman i wielu innych mistrzów zagranicznych oraz artystów miejscowych.

Nowy Salon Sztuki mieścić się będzie przy ul. Nawrot 8, a otwarcie jego nastąpi dziś, w czwartek, o godz. 6-ej po południu. Na otwarcie to, za pośrednictwem naszego, zaprasza Karol Ende licznych swoich sympatyków, przyjaciół i znajomych.

Nr. 40 „Karuzeli”

już jest i już bawi swych Czytelników

Pat i Patachon
 Merdek i Ferdek
 Harold
 Ciekawe powieści

oraz wesoła gra towarzyska
 „Na strzelnicy”

(H.) i waga ciężka: Kubiak (I.K.P.) — Bey (H.).

Mecz szermierczy Łódź — Śląsk

Szermierze łódzcy rozpoczną już wkrótce sezon, który zapowiada się bardzo bogato. Poza mistrzostwami drużynowymi i zawodami międzyklubowymi, odbędzie się kilka imprez o charakterze ogólnopolskim, przy czym w połowie stycznia odbędzie się w naszym mieście ciekawy mecz szermierczy Łódź—Śląsk.

Do 31 stycznia zostaną zakończone eliminacje do drużynowych mistrzostw Polski oraz eliminacje fioletowe pań. Do 31 marca zostaną zakończone półfinały mistrzostw drużynowych Polski. Łódź będzie walczyć w jednej grupie z Warszawą i Poznaniem.

Kolarskie mistrzostwa świata w roku 1938 w Polsce?

Organizator kolarskich mistrzostw świata w r. 1938 Włoski Związek Kolarski zawiadomił P. Z. Kol., iż skłonny byłby odstąpić od organizacji mistrzostw na r. 1938, gdyż będzie chciał przeprowadzić tę imprezę dopiero w r. 1942 podczas wystawy światowej, odbywającej się w tym czasie we Włoszech.

Pol. Zw. Kol. uzależnia przyjęcie tej propozycji od stanowiska P.U.W.F., który musiałby doprowadzić do porządku tor kolarski na stadionie Wojska Polskiego.

OGŁOSZENIE.

Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza przetarg nieograniczony na dostawę całkowitą lub częściową 1260 centnarów metrycznych ziemiaków jadalnych do instytucji miejskich.

Próby oferowanych ziemiaków w ilości 2 kg. należy złożyć w biurze Wydziału Gospodarczego ul. Zawadzka Nr. 11, front, III piętro, pokój Nr. 59 do dnia 7 października 1937 roku, gdzie można zasięgnąć bliższych informacji, oraz otrzymać wzór oferty.

Oferty wrzucać należy do skrzynki Nr. 2, znajdującej się w Wydziale Gospodarczym do godziny 12 dnia 11 października 1937 roku w nieprzejrzystej i zalakowanej kopercie, nie uwidaczniając na niej firmy. Na kopercie należy umieścić napis: „Oferta przetargowa na dostawę ziemiaków do instytucji miejskich”. Pieczęć, użyta do lakowania koperty, nie może ujawniać jej pochodzenia.

Do oferty należy załączyć uwierzytelniony odpis zaświadczenia izby rolniczej lub towarzystwa rolniczego oraz kwit na złożenie do Głównej Kasy Miejskiej w wysokości 3% wadium, które winno być zdeponowane w teście kasie, co najmniej na 1 dzień przed przetargiem.

W ofercie powinno być umieszczone oświadczenie oferenta, że uznaje za obowiązujące dla siebie, bez żadnych zastrzeżeń w postępowaniu przetargowym, przepisy o dostawach i robotach na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz instytucji prawa publicznego (Dz. U.R.P. Nr. 13 z dnia 26 lutego 1937 roku).

Otwarcie ofert nastąpi w Wydziale Gospodarczym o godzinie 12 dn. 11 października 1937 roku przy ewentualnym współudziale oferentów.

Łódź, dnia 29 września 1937 r.
 ZARZĄD MIEJSKI W ŁODZI.

Restauracja „ROMA” Piotrkowska 152 Dziś HENRYK ŁADOSZ „WIECHA” W programie recytacje

OLLA PARYŻ „OLLA” JEST NATURALNIE ZNOWU PIERWSZĄ I JEDYNĄ Z POŚRÓD REPREZ. BRANŻOWYCH FIRM ŚWIATA, KTÓRA WŁAŚCIWE WŁADZE FRANC. OFICJALNIE UPRAWNIŁY DO UDZIAŁU W WYSTAWIE ŚWIATOWEJ „OLLA” STOISKO WYSTAWOWE PAVILLON DE LA SANTÉ 24 B

JUŻ NADESZŁY NAJNOWSZE MODELE płaszczy damskich jesiennych i zimowych

Wytwórnia płaszczy

Wytwórnia płaszczy

Łódź, Piotrkowska 61 poprz. of. I p. Tel. 177-11

Wkrótce Wkrótce SZESNASTOLATKA

CENY ZNACZNIE ZNIZONE. Centralna lecznica zębów I CHIRURGJI JAMY USNEJ w ŁODZI. ul. PIOTRKOWSKA 164, tel. 127-83

Doktor Schlosser powrócił LEKARZ-DENTYSTA

D. Tondowska Piotrkowska 152 przyjmuje od 9-2 i od 3-8, tel. 174-93

DR. Michał Urbach chor. nerwowe i wewnętrzne Zawadzka 15 tel. 148-89

Kupno i sprzedaż ZAKŁAD FRYZJERSKI do sprzedania

CEGLY tanio w każdej ilości dostarcza natchmiast Cegielnia Centrum

TYGODNIOWE ostrowłose Terriery do sprzedania, Główna 8, m. 3.

LAMPE do stołowego brąz -- tano sprzedam, Tkacka 18A.

Lokale ZŁ. 140 KWARTALNIE 2 pokoje z kuchnią i wygodami.

CENTRUM. Do wynajęcia świeżo wyremontowany eleg. umeblowany pokój.

DO WYNAJECIA. Naprzeciw Parku Staszica 2, 3, 6-pokojowe mieszkanie.

MIESZKANIA 1-2-3-pokojowe z wszelkimi wygodami na dogodnych warunkach natchmiast do wynajęcia ulica Wierzbowa 10.

POKÓJ umeblowany na pracownię w śródmieściu poszukuje zaraz. Of. lask. „Krawcowa”.

POKÓJ umeblowany wygody, do wynajęcia zaraz, Wólczańska 23, m. 19. Tel. 181-92.

POKÓJ umeblowany (wygody) w czystym domu do wynajęcia, Al. Kościuszki 37, m. 4. Oglądać można od 3-4.

POSZUKUJE pokoju z niekrepującym wejściem z używalnością łazienki w okolicy między Zawadzką a Legionów.

UMEBLOWANY pokój z wszelkimi wygodami do wynajęcia, Legionów 48, fr. II p., m. 5

MIESZKANIE 3-pokojowe, wszelkie wygody, II piętro, nowy dom, zł. 115.— miesięcznie, Tramwajowa 3, u dozorczy.

POKÓJ ładnie umeblowany z wszelkimi wygodami, w czystym domu do wynajęcia dla solidnego pana. Al. Kościuszki 57, m. 18.

MIESZKANIE 4-pokojowe z wszelkimi wygodami w nowym domu do wynajęcia, Gdańska 65 a.

ŁADNY umeblowany, niekrepujący pokój, wygody, w czystym domu odnajmie inteligentnej osobie, Wólczańska 41, m. 24.

Posady

POTRZEBNA manikurzystka od zaraz zakład fryzjerski, Sienkiewicza 29

POSZUKIWANA osoba do biura, możl. z wyższym wykształceniem zagranicą. Pierwszeństwo znajacy francuski. Wynagane zł. 500-1000.—. Oferty sub. „Office” do Admin.

POTRZEBNA młoda panna do galanterji ul. Napiórkowskiego Nr. 1, zamieszkała w pobliżu.

AKWIZYTORZY do zbierania prenumeraty czasopisma gospodarczego — poszukiwani. Oferty należy składać sub. „G. H.” w administracji „Republiki”.

Nauka i wychowanie

ANGIELSKIEGO udziela rutynowany nauczyciel Zawadzka 21, m. 8a, zastać od 4-8 po pol.

RUTYNOWANA nauczycielka muzyki udziela lekcji gry fortepianowej (muskiewskie konserwatorium), oraz francuskiego po kilkuletnim pobyciu w Paryżu, G. Hurwicz-Szyllerowa, Aleje 1-go Maja 9, m. 6.

75 GR. lekcja francuskiego. Dyplomowana paryżanka udziela lekcji francuskiego. Lektura. Konwersacja. Gramatyka. Tłumaczenie. Korespondencja. Pomoc szkolna. Południowa 20 m. 20. I-sza lewa of. parter.

MATURYSTKA udziela lekcji w zakresie gimnazjum i liceum nowego typu, przygotowuje do wszelkich egzaminów oraz do matury. — Specjalność łacina, francuski, polski, historia. Zgłoszenia: Pomorska 30, m. 12, tel. 164-33, od 2 — 5 pp.

Rozmaite

DROBNE ogłoszenia w „Republice” są najlepszym i najtańszym środkiem zetknięcia zainteresowanych stron. Kto chce: 1) znaleźć lokatora lub sublokatora, 2) znaleźć mieszkanie lub poedyfikcy pokój, 3) sprzedać nieruchomości lub rzecz, 4) kupić cośkolwiek okazynie, 5) dostać posadę, 6) wyszukać pracownika — niechaj poda drobne ogłoszenie do „Republiki”

DRZWI i okna uszczelnione bezkonkurencyjnym systemem A. FRYDENZONA chronią mieszkania od zimna, wiatru i kurzu. Trwałość długoletnia — dzwonić 265-28.

LIPMAN A. I. Składowa 23 zgrubił kwi lity kaucyjne Elektrywni Łódzkiej 40990 [23/1 1927 100 zł., 53739 5/1 1929 150 zł.

Dr. Rabinowicz Legionów 3 powrócił

Dr. med. J. Szmerłowski AKUSZER-GINEKOLOG PIOTRKOWSKA 17, tel. 107-13

LEKARZ DENTYSTA Rena FRYDBERGOWA powróciła Sienkiewicza 52, tel. 161-24

LEKARZ - DENTYSTA F. Kopciowska Piotrkowska 8 Telefon 232-55. POWRÓCIŁA

DR. MED. J. LUBICZ CHOROBY CHIRURGICZNE I ORTOPEDIA Moniuszki 2 tel. 183-17

Dr. MED. WŁ. ŻADZIEWICZ STOMATOLOG Spec. chor. i chir. zębów i jamy ustnej. PIOTRKOWSKA 164, tel. 125-26.

DR. MED. MAZUR powrócił LARYNGOLOG Piłsudskiego 72

„Czystość” przyjmuje cyklinowanie, drutowanie, iro terowane oraz sprzątanie biur, pokoi Czystczenie szyb. PIOTRKOWSKA 44, telefon 167-45

Dr. STANISŁAW BIBERGAL Choroby skórne i weneryczne ŁÓDŹ, ZAWADZKA 10

Dr. Ludwik FALK POWRÓCIŁ. Choroby skórne i weneryczne Nawrot 7 tel. 128-07

DR. MED. JAN POLAK CHOROBY WEWNĘTRZNE I ALERGIICZNE ul. Nawrot 7

DR. MED. G. FRIEDSTEIN CHOROBY WEWNĘTRZNE, spec. wtroby, żołądka, stolcowej kieszki i hemoroidy

BYLI KIEROWNIK FABRYKI wyr. baw. ze znajomością buchalterji, administracji fabrycznej, spraw podatkowych i ubezpieczeniowych oraz wszelkich czynności biurowych POSZUKUJE jakiegokolwiek POSADY

Dr. med. Juljan Kapłański powrócił

Dr. MED. WOŁKOWYSKI Specjalista chorób wenerycznych, seksualnych i skórnych. CEGIELNIANA 11

LEKARZ - DENTYSTA H. LEWITA-FUKS Narutowicza 59, tel. 121-16

LEKARZ - DENTYSTA B. Nushbaumowa Piotrkowska 51

Leon Fuks CHOROBY WEWNĘTRZNE Wólczańska 65, tel. 172-44.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. — Godziny przyjęć Redakcji od godz. 17 do 19. — Telefony: Administracja: 122-14, Redakcja: Sekretariat Redakcji 127-24, dział miejski: 133-23; dział gospodarczy: 211-66; dział sportowy: 18-444; sekretariat nocny 136-43. Tłocznia — 180-80. Konto P. K. O. Wydawnictwo „Republika”: 68-148 i 500-620.

PRENUMERATA „REPUBLIKI”

w Łodzi zł. 4.— za odnośnienie do domu 40 gr. miesięcznie; z przesyłką pocztową w Polsce zł. 5.— „Republika” i „Express” w Łodzi z odnośnieniem do domu zł. 7.— miesięcznie

OGŁOSZENIA: Powierzchnia strony 420 mm. X 280 mm. Stronica tekstowa dzieli się na 4 szpalty po 70 mm. Strona ogłoszeń zwykłych dzieli się na 10 szpalt po 28 mm.

CENY OGŁOSZEŃ: Zwyczajne 12 gr. za wiersz mm. W tekście — 50 gr. za wiersz mm. Na stronie 1 — zł. 2 za wiersz mm. Nekrologi — 40 gr. za wiersz mm. Zaręczynowe i zaślubnowe w tekście zł. 10. Adwokackie ryczałtem zł. 25.— Drobne za słowo 15 gr. najmniej zł. 1.50; poszukiwanie pracy za słowo 10 gr. najmniej zł. 1.20. Opisowe w tekście redakcyjnym zł. 2 za milimetr. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia fantazyjne i tabularyczne 25 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Słuszne reklamacje beda uwzględniane, o ile wniesione beda najpóźniej w ciągu tygodnia od ukazania się pierwszego ogłoszenia lub niezwłocznie po ukazaniu się drugiego z rzędu ogłoszenia tej samej treści co pierwsze — Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie upoważniają do żądania zwrotu zapłaty lub nowotworzenia ogłoszenia.